

Megtartják a cikluszáró vizsgákat

Gondok az online oktatásban

Fotó: Nagy Tibor (archív)

Már biztos, hogy nem marad el a nyolcadik osztályt végző diákok cikluszáró képességvizsgálója, és az elméleti, valamint a szakközépiskolák végzőseinek érettségi vizsgája sem – erősítette meg a hírt május 4-én Monica Anisie közoktatási miniszter. Megyénkben 5.293 diák készül a képességvizsgára és 3.745-en az érettségire – hangzott el a vizsgák lebonyolításáról tartott megbeszélésen, amelyet a helyi kormányhivatal vezetője hívott össze.

Bodolai Gyöngyi

Visszatérve a tanügyminiszter kijelentésére, Monica Anisie az ágazati szakszervezetek, valamint a diákok és szülők többségének a kérésével indokolta, hogy más országokhoz képest nem halasztják el a cikluszáró vizsgákat. A képességvizsgát június 15-étől fogják megtartani, a felvételi jegy 80 százalékát a megmértetésen elért eredmény, 20 százalékát az V–VIII. osztályokban elért általános teszi majd ki.

Az érettségi vizsga június 22-én kezdődik. A szakértelmet igazoló záróvizsgán a szakmunkásképző, duális szakképző és posztliceális oktatás végzősei felkészültségüket a tanult szakma ismeretét igazoló projekttel fogják igazolni.

Azok a diákok, akik kötelesek otthoni elkülönítésben tartózkodni, az arra kijelölt helyiségben vizsgázhatnak úgy, ahogy a korábbi években például a kórházban is lehetett érettségi vizsgát tenni – nyilatkozta május 4-én a tárca vezetője.

A tanév végi problémákról, valamint a záróvizsgák lebonyolításának módjáról tartott prefektusi tanácskozáson a megyei tanfelügyelőség vezetői, a tanulók megyei tanácsának ideiglenes elnöke és a prefektusnak a tanintézményekért és a civil társadalomért felelős tanácsosa, Alin Popovicu vett részt.

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje
IDEJÉBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

Gyakori kézmosás, fertőtlenítőszer

A kézfertőtlenítők, szappanok a bőrrel való kontaktus során károsítják, eltávolítják a bőr ún. barrierrétegét. Ez egy nagyon komplex összetételű, lipidtermészetű összetevőinek köszönhetően speciális zsíros bevonathoz hasonlítható réteg, amelynek feladata a bőr védelme.

5.

Egy személyben színész, bábszínész és nagy utazó

Bábszínészként az aprónépet örvendeztetni meg a marosvásárhelyi Ariel Ifjúsági és Gyermekszínház színpadán, a Hahota színtársulat frontembereként pedig a felnőttközönség szívébe is belepopta magát Puskás Győző, akinek a színpad mellett az utazás jelenti az élet értelmét.

6.

Narancssárga riadó a hegyvidéki térségekre

Tizenhárom megye hegyvidéki térségére érvényes narancssárga riadót adott ki szerdán az Országos Meteorológiai Szolgálat (ANM) havazás és hóviharak miatt.

11.

Nem könnyű az idősoththonban élőknek

A bezártság a legmegterhelőbb

A hét végén személyzetváltás lesz a nyárádszeredai idősoththonban, s ezzel együtt tesztelik is a bevonulókat. Az épület lakóinak helyzetéről Kovács Árpád intézményvezetőtől érdeklődtünk.

Gligor Róbert László

Szombaton munkatársaik felváltják a nyárádszeredai idősoththonban tartózkodó négy alkalmazottat, a bevonulók előbb átesnek a kötelező fertőzéstervezésen, ugyanúgy, ahogy a napokban távozókat is már letesztelte előzőleg a megyei közegészségügyi hatóság. Az idősoththon kilenc alkalmazottja többségében helyi, de a szomszédos Nyárádgálfalváról és Jobbágyfalváról is vannak munkatársak, akiknek a 8. számú katonai rendelet értelmében két hétre be kell vonulniuk az otthonba, azt követően két hetet otthoni elkülönítésben kell tölteniük. A rendelet alkalmazása nem jelentett különösebb szervezési gondot, a szobák átrendezésével egy helyiség felszabadult, amit a négy női alkalmazott rendelkezésére tudtak bocsátani, és étkeztetésüket is az épületben oldották meg, így nem kellett külső helyszínen biztosítani számukra szállóhelyet, illetve a munkahelyre való beszállítást megoldani – mondta el az igazgató.

(Folytatás a 2. oldalon)

Az udvaron fertőtlenítőkapu is áll, hogy ne juthasson fertőzés az intézménybe
Fotó: Gligor Róbert László

Aktuális

Párhuzamos világokban?

Antalfi Imola

Nem ért meglepetésként a hír, hogy – miután a szakbizottságok megalapozatlannak tartva, sorra negatívan véleményezték –, a képviselőház plénumában szerdán elvetették az RMDSZ kisebbségi anyanyelvhasználati jogokat helyreállító törvénytervezetét. A tervezet részét képezik azok a nyelvhasználati jogok, amelyek kimaradtak a tavaly hatályba lépett közigazgatási kódexből, illetve bizonyos előírások módosításával ezek egyértelművé váltak volna. A közigazgatási törvénykönyvet még 2019-ben sürgősségi kormányrendelettel léptették érvénybe, nem volt parlamenti vita róla. Miután a szenátusban hallgatólagosan átment, szerdán a képviselőház plénumában lehetett volna valós vitát lefolytatni a tervezetről.

A hangulatot előkészítő hétfői államfői nyilatkozatok után borítékolható volt, hogy az autonómia-tervezet sorsára jut az RMDSZ közigazgatási törvénytervezete is. Elég volt Klaus Iohannisnak hét-főn kijelentenie, hogy a tervezet a magyar nyelvet Erdély egyes részein kötelezővé tenné, máris indulatba jött a román politikum, gyűlölködő, magyarellenes szövegeket harsogtatva keltett feszültséget, egyes román politikusok szerint pedig az RMDSZ egyenesen párhuzamos valóságban él. A szerdai szavazást követően a román nyelvű sajtóban olyan címszavakkal jelentek meg hírek, miszerint az RMDSZ vereséget szenvedett azért, hogy a képviselőház nagy többséggel elutasította a szövetség által benyújtott közigazgatási

(Folytatás a 3. oldalon)

MÁJUS

7., csütörtök

A Nap kel
5 óra 58 perckor,
lenyugszik
20 óra 40 perckor.
Az év 128. napja,
hátravan 238 nap.

IDŐJÁRÁS

Felhőátvonulások

Hőmérséklet:
max. 13°C
min. 6°C

Isten éltesse!

Ma **GIZELLA**,
holnap **MIHÁLY** napja.
MIHÁLY: héber eredetű, a
Mikaél magyar formája. Jelen-
tése: Ki olyan, mint az Isten?
Női párja: Mihaéla

***

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2020. május 6.

1 EUR	4,8258
1 USD	4,4708
100 HUF	1,3818
1 g ARANY	244,5964

A bezártság a legmegterhelőbb

(Folytatás az 1. oldalról)

Az otthonban lakó 26 személy egyelőre nem esett át koronavírusfertőzés-teszten, ezt csak akkor végzi el a közegészségügyi igazgatóság, ha valamilyen tünetre utaló jel jelentkezik. Jelenleg egyetlen alkalmazott és bentlakó sem beteg. Mindenkinek naponta kétszer megméri a testhőmérsékletét, az alkalmazottak havonta kétszer átesnek a fertőzésvizsgálaton.

Lelkileg viseli meg őket

Az időseket főleg az elszigeteltség viseli meg. Az étkezésnél együtt van a közösség, találkoznak, beszélgetnek, a nap többi részében sokat televízióznak és pihennek, ennek ellenére a lehangoltság jellemző rájuk. Próbálják feldolgozni ezt a helyzetet, de ez nem megy könnyen, ahogyan az alkalmazottaknak sem, akiknek a bentlakás mellett azt is el kellett fogadniuk, hogy távozásuk után két hétig otthoni elkülönítésben kell maradniuk, mielőtt ismét bevonulnak két hétre az otthonba.

Az időseknek hiányzik a fizikai kapcsolattartás. Az intézmény azt is bevezette, hogy azok a lakók, akiket esetleg nem keresnek a hozzátartozók, kétnaponta felhívhatják telefonon valamely rokonukat, de szerencsére ez nem gyakori eset, mert állandó a kapcsolat a lakók és a hozzátartozók között. Minden lehetőség ellenére a személyes jelenlét, a kézszorítás hiányzik az otthonban élőknek, és ez meg is viseli mindnyájukat – mondta az igazgató.

A szigorú lezárás miatt az intézménybe csak bejövő személlyel érkezik bármilyen fertőzés, de ennek kockázatát a lehető legkisebbre próbálják csökkenteni a fizikai érintkezések lehetőség szerinti kizáráásával. Minden beszállító a bejáratnál leteszi a termékeket, távozása után pedig a maszkkal, kesztyűvel ellátott személyzet lefertőtleníti azokat, így kerülnek be az épületbe. A lakók hozzátartozóit megkérték, hogy ha nem szükséges, ne küldjenek semmilyen csomagot, bár vannak olyan betegek, akiknek szükségük van pelenkára vagy egyéb eszközökre, amit be kell juttatni – ezeket is hasonló óvintézkedések mellett

Gyakorlatilag a személyzetet kívül senki sem léphet be az időszobákba

Fotó: Nagy Tibor

veszi át a személyzet. Fertőtlenítőszerrel és védőmaszkokkal viszonylag jól el vannak látva, hiszen a piacra is vásároltak, a magyar kormány adományából is részesültek, viszont nehézségek adódtak a kesztyűk beszerzésében, ugyanis a gyógyszertárakban sem találunk – még rendelkeznek néhány dobozzal, de egyelőre nem tudnak tartalékolni ebből a cikkből.

Az is gondot jelent, hogy az otthon közös udvaron van a kórházzal, ugyanitt mentőállomás és családorvosi rendelők is vannak, ezért nagyon sokan megfordulnak itt. Így zöldövezet hiányában kénytelenek voltak megtiltani a kijárást, a sétálást, sem az alkalmazottak, sem a bentlakók nem hagyhatják el az épületet, legfeljebb a bejárat közvetlen közelébe léphetnek ki. Az épület mellett áll az önkormányzat által vásárolt fertőtlenítőkapu, amely az UV-lámpa mellett vírusölő permetet juttat az áthaladók ruhájára a fertőzés terjedésének megelőzése érdekében.

Ez a bezártság mindenkire igen nyomasztóan hat, de remélik, hogy az időjárás jobbra fordulásával a fertőzésveszély is csökkenni fog a közeljövőben, s lehetőség lesz az épület

elhagyására. Azonban azt, hogy ez pontosabban mikor fog megtörténni, senki sem látja előre.

Nincs újabb fertőzés

Nyáradszereda önkormányzata naponta rendszeresen közöl adatokat a koronavírus-járvány helyi vonatkozásairól. Ezek szerint az otthoni elkülönítésben levők száma április 1-jén 71 volt, de ez fokozatosan csökkent, egy hét múlva már 30 alá esett, és április 21-én kettőre csökkent, háromnapos stagnálás után ismét növekedni kezdett, május 4-én már 29-re emelkedett. Kérdésünkre ezt azzal magyarázta *Tóth Sándor* polgármester, hogy ez a szám a gépkocsivezetők és a külföldön ragadtak hazatérésének tudható be. Az előljáró megerősítette, hogy a kisvárosban nemhogy intézményes karanténba helyezett személy, de igazolt fertőzött sincs. Ezzel alaptalannak minősül az a hír, miszerint vasárnap koronavírus-fertőzés gyanújaival szállítottak volna kórházba Székelysárdról egy 91 éves embert. Ugyanakkor az a hír is járta, miszerint a hét végén egy újabb bekecsalji fertőzött személyt szállítottak volna el, de érdeklődésünkre Nyárádmagyaróson ezt senki nem tudta megerősíteni.

Megyei hírek

A sár mesterei – filmbemutató az interneten

A Kovászna Megyei Művelődési Központ és Kovászna Megye Tanácsa május 7-én, ma 20 órától az intézmény Facebook-oldalán (www.facebook.com/cultcov.ro) vetíti dr. Kinda István néprajzkutató és Vargyas Levente fotográfus, filmes szakember A sár mesterei című néprajzi dokumentumfilmjét. A mintegy 15 perces kisfilm a nagyborosnyói Mocsel József személyén keresztül ismerteti meg a nézőt a téglavetés munkafolyamatával és mestereinek sorsával. Az eredetileg egy kiállítás mozgóképes illusztrációjaként született alkotás hívta életre a Megyei Művelődési Központ későbbi néprajzi dokumentumfilmjeit. A Norvégia, Lichtenstein és Izland által finanszírozott pályázati alapokból készült, hasonló hosszúságú filmekből jövő héten kerül néhány bemutatásra az intézmény Facebook-oldalán.

Caligula helytartója – színháztörténeti különlegesség

A Kolozsvári Állami Magyar Színház Facebook-oldalán május 8-án, pénteken 20 órakor a Caligula helytartója című előadás látható. A Tompa Gábor rendezte színdarabot 1990 márciusában mutatta be a társulat, ez volt a színház első forradalom utáni premierje.

Az erdő álma – meghosszabbították a határidőt

A Debreceni Nagyerdőért Természetvédelmi és Kulturális Egyesület ötödik alkalommal írta ki és bonyolítja le a magyarországi és határon túli magyar tannyelvű általános és középiskolák diákjait megcélzó pályázati programját. Minden évben arra kéri a gyermekeket, hogy írják le a természetben tapasztalt élményeiket a felhívás tartalmának figyelembevételével, versben, prózában, mesében. Idén Az erdő álma címmel várják az írásokat, a járványügyi helyzet miatt a beküldési határidőt április 16-ról június 15-re módosították. Korcsoportok: 6–9 év, 10–14 év, 15–19 év, kategóriák: vers, próza és mese. Az országos elvárásoknak megfelelően, minden korcsoportban és kategóriában az első hat helyen végzett diákot díjazza a zsűr, melynek elnöke Halász Judit Kossuth- és Jászai-díjas színművész. Bővebb információk a www.nagyerdoert-egyesulet.hu honlapon.

Online Szabédi-nap – nem hagyományosan

Az EMKE 29. alkalommal készült idén megszervezni a Szabédi-napot, de a koronavírus-járvány miatt ezt nem tudják hagyományos formájában megtartani. Hogy a rendezvény mégse maradjon el teljesen, online Szabédi-nap lesz: Magyarország kolozsvári főkonzulátusa jóvoltából május 7-én, ma, Szabédi László születésnapján délután 6 órakor kell figyelni a főkonzulátus YouTube-csatornáját, Facebook-oldalát és az EMKE és EMKISZ Facebook-oldalát. Szabédi László kapcsán dr. Bartha Katalin Ágnessel, a BBTE Színház és Film Karának tanárával, a Szabédi-emlékház volt vezetőjével, kutatójával beszélgett Skype-on dr. Széman Emese Rózsa, az emlékház jelenlegi vezetője. Az összeállításban közreműködtek az EMKISZ versszínházi csoportjának tagjai: Széman Emese Rózsa, Tamás Csilla, Tamás Lehel. A felhasznált fényképek az EMKE – Szabédi-emlékház, Gligor Róbert László, László Miklós, Széman Emese Rózsa fotói.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

Online beíratás óvodába és előkészítő osztályba

Online, a minisztérium által kidolgozott program szerint lehet beírni a gyermekeket az óvodába és az előkészítő osztályba – tájékoztatott a tanügyminisztérium. A gyermekek pszichoszomatikus értékelését a szülők/törvényes gyámok felelősségnyilatkozata helyettesíti, amelyhez az illetékes óvoda vonatkozó okmányát kell csatolni.

Virtuális megyei Disputa-torna diákoknak

A Maros Megyei Magyar Diáktanács május 16-án, szombathoz egy hét 16 órakor megszervezi a megyei Disputa-tornát a ZOOM nevű kommunikációs felületen. A rendezvény célja, hogy a diákok kipróbálják magukat a mai társadalomból és közéletből hiányzó vita művészetében. A rendezvény a kezdők számára is legalább olyan izgalmakat rejt, mint a már a disputa fogalmával „tegező” viszonyban levő tanulók számára.

Háromfős csapatokban lehet jelentkezni az alábbi linken: <https://www.cognitofoms.com/MDT10/MegyeiDisputaTornaJelentkezésiIv>. A rendezvény támogatói: a II. Rákóczi Ferenc Római Katolikus Teológiai Líceum Disputa köre, valamint a Babeş Bolyai Tudományegyetem kommunikáció kara.

Hirdetőink figyelmébe!

A koronavírus-fertőzésveszély miatt kialakult rendkívüli egészségügyi helyzetre való tekintettel felhívjuk hirdetőink figyelmét, hogy hirdetéseket feladhatnak a szerkesztőségben, a nepujasg.ro

weboldalon levő online felületen is, vagy beküldhetik e-mailen a reklam@e-nepujasg.ro címre.

Érdeklődni a 0265/268-854-es vagy 0742-828-647-es telefonszámon, 9–14 óra között.

Hirdessen Maros megye legolvasottabb napilapjában!

NÉPÚJSÁG

Kényelmesen megteheti online is.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9-15 óra, péntek: 9-14 óra között, szombat vasárnap: zárva.

642357800069
ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Elvetette az RMDSZ kisebbségi anyanyelvhasználati jogokat helyreállító törvénytervezetét a képviselőház

Elvetette a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) kisebbségi anyanyelvhasználatról is szóló, Klaus Iohannis államfő által nyilvánosan bírált közigazgatási törvénytervezetét a bukaresti képviselőház szerdán.

Az RMDSZ tervezete azokat a nyelvhasználati jogokat is tartalmazta, amelyeket kihagytak a közigazgatási kódex tavaly nyáron kormányrendelettel hatályba léptetett változatából, illetve további, magyar szempontból fontos kiegészítéseket is javasolt. Törvényjavaslatával az RMDSZ egyebek mellett azt akarta elérni, hogy ne csorbuljanak a magyar közösség szerzett, érvényben lévő jogai azokon a településeken, ahol a magyarság számaránya a 20 százalékos nyelvhasználati küszöb alá csökken a következő népszámláláskor, így például Kolozsváron se vehessék le a magyar helységnevtáblát a 2021-es népszámlálást követően.

Az RMDSZ által kidolgozott tervezet szankciókat is előírnyozott volna arra az esetre, ha a közintézmények nem tartják be a nyelvhasználati jogokat, a megyei rendőrségekre is kiterjesztené az anyanyelvhasználati jogot, és a szimbólumhasználati jogokat is szabályozza oly módon, hogy a megyei és települési önkormányzatok saját hatáskörben dönthessenek a nemzeti, történelmi, gazdasági és kulturális identitásunkat kifejező szimbólumok használatáról.

Az államfő hétfőn veszélyforrásként, a magyar nyelvet Erdély egyes részein kötelezővé tevő tervezetként bélyegezte meg az RMDSZ törvényjavaslatát. A jobboldali elnök ismét azzal vádolta meg a legnagyobb parlamenti frakcióval rendelkező ellenzéki Szociáldemokrata Pártot (PSD), hogy az RMDSZ kódexének szakbizottsági véleményezésekor a Székelyföld autonómiájához vezető tervezeteket támogattak.

A PSD-t vezető Marcel Ciolacu házelnök a tervezet szerdai vitája alkalmával úgy értékelte: az államfő megengedhetetlen módon etnikai konfliktust szít, ami az 1990-es évekbe veti vissza Romániát. Bejelentette, hogy olyan házszabály-módosítást kezdeményez, ami lehetővé teszi, hogy a házbizottság elutasítsa a Románia független, egységes és oszthatatlan nemzetállam jellegét, illetve az ország területi épségét megkérdőjelező törvénytervezetek befogadását. Hozzátette: Robert Cazanciuc, a szenátus szociáldemokrata házelnöke is ugyanilyen házszabály-módosítást kezdeményez a parlament felsőházában.

„Véget kell vetni ezeknek a kretenségeknek, amelyek politikai célra használják az etnikai konfliktusokat” – jelentette ki a házelnök.

A tervezet vitája során Kelemen Hunor szövetségi elnök álhírek, összeesküvés-elméletnek, szintiszta idegengyűlöletnek és gyűlöletszításnak minősítette azt, hogy az RMDSZ tervezete kötelezővé tenné a magyar nyelvet Erdély egyes területein. Arra kérte román képviselőtársait: ne azon versengjenek, ki tudja parádésabb érvekkel Romániát fenyegető veszélyforrásként feltüntetni a magyarokat, ne rombolják le az értelmes párbeszédbe vetett bizalom maradékát, ne rombolják le harminc év parlamentáris kisebbségvédelmi építkezésének eredményeit.

Az RMDSZ közigazgatási törvénykönyv-tervezetét a szenátus korábban hallgatólagosan elfogadottnak nyilvánította, mivel kifutott a megvitatására előirányzott határidőből.

A végső döntést meghozó képviselőházban a szerdai szavazáson 287-21 arányban vetették el az RMDSZ tervezetét, három törvényhozó tartózkodott. (MTI)

Összegyűlhet az egymillió aláírás

Izsák Balázs szerint a csütörtök éjfélkor lejárt határidőig az interneten is összegyűlhet az egymillió aláírás a nemzeti régiókért indított európai polgári kezdeményezés támogatására.

A Székely Nemzeti Tanács (SZNT) elnöke elmondta: az aláírások területi kritériumait az aláírásgyűjtés időtartamának remélte meghosszabbításában kívánják teljesíteni.

Izsák Balázs szerdán, mintegy 36 órával a határidő lejárt előtt nyilatkozott, amikor az online aláírások száma túllépte a

700 ezret. Megjegyezte: további 220 ezer papíron összegyűjtött aláírás már a kezükben van, de nagyon sok helyen nem sikerült még begyűjteni az aláírás íveket. Hozzátette: kéréssel fordultak az Európai Bizottsághoz a határidő kitolása érdekében, hiszen a koronavírus-járvány miatt március óta lehetlenné vált a papíralapú gyűjtés, a meglévő aláírásokat sem sikerült begyűjteni, és bizonyos uniós országokban azért maradt el a gyűjtés utolsó hulláma, mert nem tudtak odamenni. (MTI)

Reggeli elmélkedés csíki sörrel

Amikor leültem írni, ez a négy sor bukkant fel a semmiből, nem tudni miért, hiszen odakinn hajnal volt, és zuhogott az eső, bőszen kopogott az erkély bádorgorítású párkányán az aranyat érő májusi áldás. Köröttem mély csend, még nem nagyon akart szerda vagy csütörtök lenni, az most teljesen mindegy, hiszen aki hosszan bezárva él, ébred, ki-kitekint az ablakon, de leginkább visszafelé néz, elveszti időérzékét:

Midőn ezt írtam, tiszta volt az ég.

Zöld ág virított a föld ormain.

Munkában élt az ember, mint a hangya:

Küzdött a kéz, a szellem működött.

Ez mind így lehetett a költő korában, és valószínűleg ma sincs másként. Valahol már tisztul az ég, és sorra dőlnek a korlátok, amelyeket a józan emberi ész, az óvatosság és előrelátás állított fel. A kijárási tilalom másutt már megérett az enyhítésre, és az emberek a hosszabb kényszerűzet után valósággal ki-robannak a parkokba, elindulnak a folyóparton, sétálnak, futnak, leszaladnak a tengerhez, van, aki bele is veti magát a habokba, mások hegyet másznak, zsebre vágják a maszkot – nem gondolva a hetek óta ismételt felhívásokra. Örülnek a mozgásszabadságnak. Végre közvetlenül ismerkednek a tavasszal, melyet hetek óta nélkülözniük kellett, vagy csupán a balkon szűk négyzetére, az ablakpárkányra, az ablaküvegen túli látványra korlátozódtak.

Valahol valakik hetekkel ezelőtt kitalálták az „ezt látni ablakomból” képi vetélkedőt. És akkor a közösségi hálót, a virtuális teret benépesítették az ablakból, erkélyről, háztetőről készített felvételek. Az emberek a saját kis látványbirtokukkal dicsekedtek. Hirtelen felértékelődött az a látvány, ami már évek, évtizedek óta adott volt, de nem volt érkezésed hosszan tanulmányozni, elmélyülni benne, mert „munkában élt az ember, mint a hangya”. Ámbátor a hangyák – minden bizonyonnyal – nem emelik fel a fejüket, hogy az eget és a tájat kémleljék, elemezzék, élvezzék, vita tárgyává tegyék, nekik az ösztön és a szagok mutatnak irányt a dolog felé. Szorgalmasan unalmasak. Bár az unalmat fogalomként sem ismerik. Az emberi tulajdonság. Elűzésére számos mód van a tenyérszéléstől és szobabiciklástól, kártyától a mahjongig, a szerelemtől a halálos pletykákig. Ezért különb az ember, mint a hangya.

Csütörtöki kilépés

– Sebestyén Mihály rovata –

Szóval az „ezt látom az ablakomból” címszó alatt Ausztráliától Vermontig és Kelet-Timortól Nyugat-Balkánig, valamint Amerikától Csíkszeredáig (beleérte a csíki sörgyár csarnokát is) mindenki a legszebbet kereste és tette fel a világhálóra. Jöttek is kérem szépen a kölcsönös bókók és őszinte elismerések, irigységek és fogadalmak: amint újranyitnak az utazási irodák, felbőgnek a fapados járatok motorjai, és sugárhajtású csikoktól lesz zebra az égbolt, elmegyünk, megnézzük azt a látképet, megkeressük egymás ablakait. A kritikus elmék, a gonoszok még hozzászólnak: ellenőrizni fogjuk, hogy a valódit ábrázoltad, örökítetted-e meg, tetted közzemlére, nem szépitettél telefonod kamerájával, nem shopoltad meg a fotót?!

A csíkiakat azért említem, mert előjött egy kis reklámblokk, amelyen a palackozott csak azért is sört székely népviseletbe öltözött lányok, asszonyok (egykor egy szovjet–magyar nők lapja címe volt) kínálják némileg kigombolkozva. A kigombolkozást folyamatként tessék elképzelni, másutt ezt sztriptíznak is hívják, de ez azért a jó ízlés és a szinte-szinte látvány határain belül marad. Noha könnyen meglehet, hogy a vetkezés tovább is megy, azoknak a kedves nagyfogyasztóknak, akik 110 palack habzó, gyöngyöző italt vásárolnak online, onlány. Még ezzel sem lenne semmi díji, ha a sört kínálókat nem nevesítenék valódi nevükkel és a termék-előállítás során viselt állásukkal, felelősségteljes beosztásukkal. Az illusztrált hirdetésben megjelenik a gyárüzem osztályvezetője vagy főkönyvelője, látványfelelőse, igazgatóhelyettese. Az ötlet innenől kezdve elszabadul, mert az elme működik, és a dolgozók követelni fogják, hogy a reklámban jelenjen meg a gyár legerősebb ládahródoja, a focicsapat szuszpenzorban, a darus és a takarítónő, az automata gépsor olajozója, valamint az egészségügyi személyzet, amint bekötözi X. Y. sörmunkás kezét, akinek, miközben jobbajával küzdött a temelési mutatók és mutogatók túlszárnyalásáért, összevágta dolgozó kezét egy törött palack szilánkjára. Arra már gondolni sem mernék, hogyan, milyen reklámban vagy mennyire cucchiányosan reklámozza majd ezután a szárnyas betéteket a káderes, és a bébipopsipudert az alig elkendőzött szakszervezeti főbizalmi.

Ország – világ

Meghaladta a 14 ezret a koronavírussal fertőzöttek száma

A legutóbbi tájékoztatás óta 270 új koronavírussal megbetegedést jegyeztek Romániában, és ezzel 14.107-re nőtt a fertőzöttek száma – közölte szerdán a stratégiai kommunikációs törzs (GCS). A fertőzöttek közül 5788-at gyógyultnak nyilvánítottak és kiengettek a kórházból. Az intenzív osztályon 244 beteget ápolnak. A koronavírussal összefüggésbe hozható újabb négy halálesetet jelentettek be szerdán. Ezzel 858-ra emelkedett a halálos áldozatok száma. (Agerpres)

Ingtatlanadó-kedvezmény

Mentesülnek az ingatlanadó alól azok az épületek, amelyekben családorvosi rendelők működnek – az erről szóló tervezetet szerdán fogadta el a képviselőház. Az adótörvénykönyvet módosító tervezet szerint nem kell ingatlanadót fizetni az állami egészségügyi intézményeknek, valamint családorvosi rendelőknek helyet adó épületekre. Ha az épületben gazdasági tevékenységet is folytatnak, azokra a helyiségekre kell adót fizetni. A Nemzeti Liberális Párt által kezdeményezett tervezetet 307 támogató és két ellenszavazattal fogadta el a képviselőház. A szenátus korábban elutasította a javaslatot, de az alsóház szavazott róla döntő házként. (Agerpres)

Marad a fizetett gyermekfelügyeleti szabadság

Az RMDSZ javaslatára a nyári vakáció kezdetéig érvényes lesz az a rendelkezés, amelynek értelmében fizetett gyermekfelügyeleti szabadságra mehetnek el azok a szülők, akik 12 évnél kisebb vagy 26 évnél fiatalabb fogyatékkal élő gyermeket gondoznak, és akiknek gyermekei be vannak íratva egy oktatási intézménybe. Szintén a szövetség eredménye: a törvény rendelkezik arról, hogy a kényszer szabadság állami támogatását kitolják azokra a területekre is, ahol a járvány miatt a szükségállapot lejárta után sem indulhat újra a munka. Az RMDSZ módosításait Csépi Éva Andrea szakpolitikus dolgozta ki, aki elmondta, a kormány sürgősségi rendelete számos ponton kiegészítésre szorult azért, hogy az állampolgárok valós problémáira adjon választ. (RMDSZ-tájékoztató)

Több ezer idénymunkás ment külföldre

Csaknem 3300 munkás ment repülőgéppel Németországba és Ausztriába az elmúlt egy hónapban – nyilatkozta szerdán Marius Gîrdea, a nagyszebeni repülőtér igazgatója. Az igazgató szerint a gépek fedélzetükön 150-180 utassal szálltak fel. Április 9-e óta összesen 3295 mezőgazdasági idénymunkás repült Nagyszebenből Németországba és Ausztriába, többségük spárta- és eperzedést vállalt. (Agerpres)

Párhuzamos világokban?

(Folytatás az 1. oldalról)

törvénytervezet, amely bizonyos helyzetekben hivatalossá tenné a nyelvet magyar nyelvet Románia területén.

Az már csak hab a tortán, hogy az elkövetkezőkben még csak esélyt sem adnának a romániai kisebbségek anyanyelvhasználatára, nemzeti szimbólumaira, netán örendelkezésre vonatkozó törvénytervezetek megvitatására. Ugyanis Marcel Ciolacu, a képviselőház elnöke és Robert Cazanciuc, a szenátus elnöke a képviselőház és a szenátus házszabályának módosítását javasolta úgy, hogy az elkövetkezőkben ne terjesszék elő megvitatásra az olyan törvénytervezeteket, amelyek Románia független, egységes és oszthatatlan nemzetállam jellegét, illetve az ország területi integritását érintik. Vagyis az említett tervezetek nem kerülhetnek sem a szenátus, sem a képviselőház napirendjére. Példátlan kezdeményezés, az elmúlt 30 évben ennek a gondolata még csak fel sem merült a döntéshozókban. A két PSD-s házelnök igen furán értelmezi a demokráciát, a jogállamiságot, a vélemény szabadságot, a Románia által aláírt nemzetközi egyezményeket, ha úgy gondolja, hogy témafüggette teszi a jogszabálytervezeteket, amelyek a döntéshozók elé kerülhetnek. Milyen párbeszédre lehet szó ezek után többség és kisebbség között? Hol itt a kölcsönös tisztelet?!

Gondok az online oktatásban

(Folytatás az 1. oldalról)

Mielőtt a végzős osztályokba járó tanulók június 2-án visszatérnének az iskolába, az első és legfontosabb feladat a tantermek fertőtlenítése, akárcsak a vizsgákat megelőzően is, amiről a tanfelügyelőség gondoskodik – hangsúlyozta *Claudiu Bîndilă* főtanfelügyelő. A prefektust biztosították arról is, hogy a megmérettetések idején minden intézkedést megtesznek a diákok és a tanárok egészségének védelme érdekében, tiszteletben tartva a távolságtartás szabályait. A vizsgák biztonságos lebonyolítása elsődleges fontosságú a prefektúra számára, és ennek érdekében újabb találkozót is szerveznek – ígérte *Mara Togănel*, a kormányhivatal vezetője.

Jelenleg a diákság számára az egyik nagy gond, hogy nem mindenki tud az online oktatásban részt venni. A tanfelügyelőség adatai szerint megyénkben a kis- és nagy diákok 14,92 százalékának nincs lehetősége részt

venni a távoktatásban. A legfrissebb adatok szerint az ehhez szükséges eszközök hiánya 446 nyolcadik és tizenkettedik osztályos végzős diákot érint kedvezőtlenül. Annak ellenére, hogy a kisegítő személyzet eljuttatja a tananyagra vonatkozó tesztek és azok megoldását azoknak a diákoknak, akiknek nincsen lehetősége az online órákon részt venni, az ehhez szükséges eszközök biztosítása továbbra is megoldandó probléma marad – hangzott el többek között a prefektúrán tartott tanácskozáson.

***

Ugyancsak szerdán érkezett az értesítés, hogy a marosvásárhelyi George Emil Palade Orvosi, Gyógyszerészeti, Tudomány- és Technológiai Egyetem a megye iskoláinak rendelkezésére bocsátja előadótermeit, tantermeit, szeminárium termeit, hogy biztonságos körülmények között, a járványügyi előírásokat betartva szervezhessék meg a záróvizsgákat.

Fotó: Nagy Tibor (archív)

Reakciók Klaus Iohannis magyarellenes nyilatkozataira

Kelemen Hunor szerdai felszólalása a parlament plénumában

„Ne romboljuk le a bizalmat!”

Az általunk benyújtott közigazgatási törvénykönyv tervezetének vitáján ma arra kértem parlamenti kollégáimat, hogy ne romboljuk le a bizalmat – legalábbis azt, ami még megmaradt belőle. Ne romboljuk le azt a hitet, hogy lehet értelmes párbeszédet folytatni a parlamentben, hogy van értelmes párbeszéd etnikumok között, hogy mindenki saját kultúráját és nyelvét megőrizve egy jobb jövőt építhet.

Ne romboljuk le azt, amit közösen felépítettünk!

Két hete heves versengés folyik, amelynek téje, hogy ki tud paradésabb érveket bemutatni a magyarok és a magyar nyelv jelentette veszélyről Romániára és a románokra nézve.

Múlt héten az államelnök bejelentette, hogy elhárított egy végveszélyt, ami tulajdonképpen nem létezett. Ezzel csekély két és fél perc alatt sikerült óriási károkat okoznia a racionális párbeszédnek, sikerült kigúnyolnia a magyar nyelvet és megbélyegeznie egy közösséget.

Most hétfőn ismét felült vesszőparipájára. Azt állította, hogy az RMDSZ újabb csapat mérte az országokra egy „párhuzamos közigazgatási törvénykönyv” kidolgozásával. Hogy hivatalos nyelvvé akarjuk tenni a magyart Erdélyben, és hogy alkotmányellenesek a kéréseink.

Sokszor elmondtuk, hogy mindez nem igaz, ez álhír, özszeesküvés-elmélet, nacionalista gyűlöletkeltés! Azt kérjük, amit az Alkotmány biztosít, amit a Románia által ratifikált különböző charták előírnak. Amit kérünk, az a 2001 óta érvényben lévő jogaink megerősítése, közösségi szimbólumaink büntetlen használata!

Azt kérem, álljanak le ezzel. Már ma is látjuk, hogy ez teljesen értelmetlen, de azt még csak nem is sejtjük, hogy milyen komoly politikai és társadalmi károkkal jár majd mindaz, ami történt.

Az RMDSZ harminc éve kizárólag demokratikus eszközökkel küzd azért, hogy a magyar közösségnek több évtizednyi diktatúra és annak asszimilációs törekvése után végre intézményes keretek biztosítsák etnikai, nyelvi, kulturális megmaradását.

Mi minden fontos törekvésért támogattunk Romániának. Ezekben hittünk! Hittünk a NATO-integrációban, majd az uniós csatlakozásban is.

Nagyszerű és fontos megvalósítások, de ne feledjük, hogy közösen értük el ezeket. A parlamentben ülő kollégák elődeivel, akik megértették, hogy van értelme a közösségek közötti párbeszédnek, az etnikumközi béke közös javunk, van értelme a közös megoldáskeresésnek, a tárgyalásnak, hogy ebben semmi szegyeznivaló nincs.

Nem mindegyik megállapodás volt tökéletes, nem mindegyik volt őszinte. Némelyiket be sem tartották. De mindegyik hasznos volt, és Románia sem veszített semmit: sem területet, sem a jobb élet esélyét. Senki nem vált általuk szegényebbé és boldogtalanabbá. Ne rombolják le azt, amit közösen felépítettünk!

A mai szavazás után minden problémánk itt marad: a vírus nem tűnik el, a gazdaság nem fejlődik, a munkanélküliség nő, az iskolák nem nyitnak ki, az emberek továbbra is a kormánytól várják a megoldást a problémáikra, a romániai vendégmunkásokat továbbra is embertelenül kizsákmányolják külföldön, és nem lesz mód arra, hogy a végtelenségig olyan áltémákat találjon ki és tárgyaljon a parlament, amelyek hosszú távon elvonják a figyelmet a valódi problémákról.

Mikó Imre Jogvédelmi Szolgálat

Példátlanul súlyos magyarellenes diskurzus Románia elnökétől

Klaus Werner Iohannis román államfő április 29-i magyarellenes megnyilvánulása sokkolta az országban élő, minegy 1,2 millió főt számláló magyar közösséget. Az elnök a legprimitív, legagresszív, legcinikusabb arcát mutatta múlt szerdai megnyilvánulásával, amely a rendszerváltás utáni Romániában példátlan. Az államfő nyilatkozatát a képviselőház által hallgatólagosan elfogadott székelyföldi autonómia törvénytervezete ihlette. Az RMDSZ kezdeményezése egy különleges státusú régió létrehozását szolgálja, amelynek sarkalatos pontjai, hogy a térséget érintő döntések helyi szinten születnének, a régió által megtermelt pénz nagyobb arányban maradjon helyben, és a régió többsége által beszélt magyar nyelv is hivatalos státuszt kaphatna a román nyelv mellett.

Az elnök rosszindulatú nyilatkozatában az autonómia fogalmát szándékosan összemossa a függetlenséggel, és azzal vádolja a legnagyobb ellenzéki pártot, hogy összefogva az RMDSZ-szel, eladná Erdélyt a magyaroknak, amiért Orbán Viktor a PSD elnökének ellenszolgálatát nyújt. Kijelentéseivel az elnök megbélyegezte a magyar közösséget, úgy tüntetve fel annak tagjait, mint akik potenciális nemzetbiztonsági veszélyt jelentenek az országra nézve. Továbbá, azáltal, hogy szakasztikus hangnemben, magyarul jó napot kívánt a PSD-nek, valamint elnökének, Iohannis nyilvánosan kigúnyolta a magyar nyelvet, az ország állampolgárai több mint 6%-ának anyanyelvét.

„Klaus Iohannis hisztérikus, államelnökhöz méltatlan nyilatkozatot tett, ami a Nagy-Románia Párt erőszakos és veszélyes politikájára emlékeztet: a magyarok elveszik Erdélyt. Ma az elmúlt 30 év példátlan megnyilvánulásának voltunk tanúi, hiszen az elnöki palota mikrofonjától zúg a félretájékoztatás és a magyarok elleni gyűlöletkeltés. Az RMDSZ határozottan elutasítja ezt a fajta beszédet és a gyűlöletkeltést. Az államelnöknek elnézést kell kérnie ezért a nagyon veszélyesen elcsúszott mondataért!” – nyilatkozta Kelemen Hunor RMDSZ-elnök.

„Ez az ország nem csak a románoké, bár láthatjuk, hogy az elmúlt időszakban államfő, miniszterelnök, közszereplők is úgy beszélnek, mintha csak románok élnének ebben az országban; legyen világos, ebben az országban magyarok is élnek, és nem akarjuk Romániát szétszakítani” – fejtette ki Antal Árpád, a Székelyföldi Önkormányzati Tanács elnöke, Sepsiszentgyörgy polgármestere.

A Székelyföldet alkotó három megye önkormányzati vezetőit tömörítő tanács továbbá kifejtette, hogy Románia államelnöke nemcsak a román nemzetiségű emberek elnöke, hanem minden romániai állampolgáré, aki ebben az országban él. „Éppen ezért felháborító és méltatlan politikai cselekedet a részéről, hogy elnökként az ország magyar nemzetiségű állampolgárai ellen uszít. Ez a megnyilvánulása számunkra egyértelművé tette, hogy nem támogatja a nyelvi és kulturális sokszínűséget, és nem támogatja a regionalizmust sem, amely fontos hajtóereje minden sikeres országnak.” Az elnököt nyilvános bocsánatkérésre szólították fel.

Ezt követően május 4-én újra nyilatkozott Klaus Iohannis, bocsánatkérés helyett azonban ismét ráerősített magyarellenességre, ezzel gyakorlatilag utat törve az országban jelen lévő ultranacionalista diskurzusnak.

Az államfő hétfői nyilatkozatában a közigazgatási törvénykönyv hallgatólagos elfogadását bírálta, azzal vádolva a PSD-t, hogy olyan törvénytervezetet támogat, amely a magyaroknak biztosított kisebbségi jogok miatt Székelyföld autonómiájához vezethet. Az államelnök az RMDSZ segítségével kidolgozott tervezetet párhuzamos közigazgatási kódexnek nevezte, és valótlanosságokat állítva azzal riogatott, hogy ezáltal egész Erdélyben kötelező lesz a magyarnyelv-használat. A törvény ezzel szemben ott engedélyezné a magyarnyelv-használatot a román mellett, ahol a lakosság legalább 20%-a magyar anyanyelvű, összhangban azzal, ahogy ezt Románia több nemzetközi egyezményben is vállalta.

Az RMDSZ úgy véli, a „kisebbségi szempontból példaértékű Romániában” az államelnök tulajdonképpen azt nehezményezni, hogy az alakulat a 2001 óta érvényben lévő kisebbségi jogok megerősítését, közösségi szimbólumaink büntetlen használatát kéri. „Az RMDSZ a magyar közösség anyanyelvhasználatának megerősítéséért és kibővítéséért küzd immár 30 éve folyamatosan. Nincs semmi különös ebben! Nem az utcán küzdünk, hanem a parlamentben. De nem annak sötét szobáiban, ahogyan azt az államelnök állítja, hanem a plénum előtt, mindig alkotmányosan” – áll az RMDSZ közleményében.

A helyzetet különösen súlyosbítja, hogy az elnök nyilatkozatai rendkívül rossz helyzetbe hozzák a magyar érdekképviseletet, hiszen a román pártok

teljes elzárkózása várható, nehogy megvádolhatók legyenek a magyarbarát címkével.

„Elfogadhatatlan, hogy az állam elnöke, alkotmányellenes módon, az országot alkotó polgárok egy jelentős csoportját kollektíven megbélyegezze. Az államfő súlyosan megsértette a magyar közösség méltóságához való jogát, méltatlan és diszkriminatív módon beszélt az ország lakosságának 6%-át adó magyarokról. Ezért elsőként jelentettük a Diszkriminációellenes Tanácsnál az esetet” – jelentette ki Benkő Erika, a Mikó Imre Jogvédelmi Szolgálat igazgatója.

Románia nem tartja be a nyelvi jogokra vonatkozó vállalásait a szükségállapot ideje alatt

Románia több hazai törvényben és nemzetközi egyezményben vállalta a romániai kisebbségek széles körű anyanyelvhasználati jogát. Többek között ezt hangsúlyozza az Európa Tanács márciusi ajánlása, amelyben a Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Chartájának Szakértői Bizottsága felhívja a figyelmet a regionális és kisebbségi nyelvek használatának fontosságára a tagállamok kormányainak COVID-19-válságkommunikációja során.

Ennek ellenére Romániában a válságkommunikáció kizárólagos nyelve a román, semmilyen tájékoztatás nem történik kisebbségi nyelven. Több országos szervezet is hangot adott nemtetszésének, hiszen a kisebbségi jogoknak válsághelyzetben is érvényesülniük kell.

Az Európa Tanács Esélyegyenlőségi Bizottságának április 29-i online ülésén Benkő Erika RMDSZ-es képviselő, a bizottság alelnöke beszámolt a nemzeti kisebbségek anyanyelvén történő tájékoztatás teljes hiányáról a koronavírus-járvány ideje alatt Romániában.

„A koronavírus-járvány során hihetetlenül fontos, hogy az Európa Tanács árgus szemmel figyelje a tagállamok magatartását a különféle kisebbségi csoportokkal szemben. A gyűlésen bemutatott a bizottságnak azt az áldatlan helyzetet, ami Romániában a járvány-nyal kapcsolatos anyanyelvi tájékoztatást jellemzi, vagyis annak teljes hiányát. Hangsúlyoztam, nagyon fontos, hogy az emberek megértsék, a hatóságok milyen intézkedéseket hoznak a járvány megfékezése érdekében, és nagyon fontos, hogy ezt az emberek anyanyelvén közöljék” – részletezte Benkő Erika.

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Menyhárt Borbála

Gyakori kézmosás, fertőtlenítőszer

Hogyan védjük kezünket a kiszáradástól?

A koronavírus-fertőzésveszély miatt sokkal több fertőtlenítőt és kézfertőtlenítőt használunk, mint általában, ami megviselheti a kezünkön a bőrt, kiszáradhat, berepedezhet, és ez nemcsak fájdalmas, de fertőzések táptalaja is lehet. Azoknak, akiknek a bőre eleve érzékenyebb vagy kiszáradásra hajlamos, ez az időszak kifejezetten kellemetlen lehet. Hogyan próbáljuk megelőzni a kellemetlenségeket, hogyan védjük a bőrünket a kiszáradástól? – kérdeztük dr. Gáspár Réka bőrgyógyász szakorvost.

Menyhárt Borbála

– Járvány idején a rendszeres, alapos kézmosás, alkoholalapú kézfertőtlenítők használata, a tárgyak klóralapú szerekkel való fertőtlenítése kiemelten fontos, ellenben hosszabb távon gyakori használatuk a kézfej, az ujjak közötti rész kiszáradásához, berepedéséhez vezet. Miért viselik meg ennyire a bőrt ezek a készítmények?

– A kézfertőtlenítők, szappanok a bőrrel való kontaktus során károsítják, eltávolítják a bőr ún. barriertegét. Ez egy nagyon komplex összetételű, lipidtermészetű összetevőinek köszönhetően speciális zsíros bevonathoz hasonlítható réteg, amelynek feladata a bőr védelme. Mi történik, ha ez a réteg károsodik, és ezáltal nem tudja ellátni feladatait? A bőr védtelenné válik egyes külső, károsító hatásokkal szemben, mint amilyenek a kórokozók, különféle allergének, toxikus vagy irritáló hatású vegyi tényezők, így nagyobb eséllyel alakulhat ki bőrgyulladás, ekcéma, könnyebben megtelepedhetnek különféle kórokozók, illetve a bőrből történő vízvesztés is fokozódik, elősegítve a kiszáradást.

– Tehát ez kedvez a szemölcsök, bőrgombák kézen való megtelepedésének?

– A harsány szappanok, bőrtisztítók, alkoholos kézfertőtlenítők gyengítik, károsítják a bőrbarriert. Így a bőr láthatóan egyre szárazabbá válik, érdesebb, ráncosabb lesz, illetve érzékenyebb és fogékonyabb az előbb már említett, külvilágból érkező károsító tényezőkre. Mikro- és makrosérülések – aprócska, szemmel nem látható sérülések, illetve szemmel is látható károsodások, pl. hámlások, repedések – alakulhatnak ki rajta. Ezzel magyarázható, hogy miért jelentkeznek könnyebben ekcéma ilyen körülmények közt, vagy miért válnak gyakoribbá egyes bőrfertőzések.

Könnyebben kialakulhatnak bőrfertőzések a kézen, például egyes vírusos elváltozások, mint a vírusos szemölcsök. Akár az is előfordulhat, hogy a kézen már korábban is jelen levő kezeletlen szemölcsök kezdenek terjedni – akár rob-

banásszerűen – a kiszáradt kéz bőrön. Ugyanakkor egyes bakteriális vagy gombás fertőzések is könnyebben jelentkezhetnek.

– Az erre hajlamosaknál fennáll-e a veszélye annak, hogy fellángolnak az ekcémás tünetek?

– Sajnos igen, gyulladásozó folyamatok, ekcéma, vagy más szóval dermatitisz könnyen jelentkezik a sok kézmosás és kézfertőtlenítés által megviselt bőrön. Aki egyébként is hajlamos krónikus kézkecémára, annál könnyen fellángolhat ebben az időszakban. Magam is úgy tapasztalom, hogy megnőtt az ekcémás jellegű bőrbetegségek aránya azóta, hogy a COVID-19 nálunk is felütötte a fejét, és a megelőzés érdekében – nyilvánvalóan igen helyesen – a lakosság nagyobb figyelmet fordít a kézhigiénére. Természetesen az új típusú koronavírus-fertőzés megelőzése, illetve úgy általában az alapos kézhigiéne és az egészséges, ekcémamentes kéz bőr egyáltalán nem zárja ki egymást, ha

figyelünk a részletekre, és betartunk néhány egyszerű alapelvet. Ezeknek az alapszabályoknak az ismerete ugyanakkor nemcsak a jelenlegi körülmények közt hasznos, hanem a krónikus kézkecémával küszködők számára a megelőzésben is alapvető fontosságú.

– Miként járjunk el helyesen, hogy tisztán is tartsuk a kezünket a vírusfertőzés esélyének a minimálisra csökkentése érdekében, de ugyanakkor meg is előzzük a bőrproblémákat?

– Kézfertőtlenítés és/vagy kézmosás után, amikor csak lehetőség van rá, használjunk kézapoló, hidratáló, bőrjavító krémeket, ideális esetben minden kézmosás, kézfertőtlenítés után. Ha a körülmények ezt megnehezítik, akkor is törekedni kell rá, hogy naponta minél többször használjuk ezeket a krémeket, pozitív hatásuk szemmel látható lesz. Érdemes magas ceramidtartalmú terméket választani, az urea, a glicerin szintén jótékony hatású összetevők. Sokan azért ódzkodnak a gyakori kézkecémától, mert tartanak a ragacsos, nehezen felszívódó krémektől. Jó tudni, hogy sok jó minőségű kézkecémát kapható, ami véd, ápol, regenerál, vagyis azt nyújtja, ami tőle elvárta, de közben könnyen felszívódik, nem hagy kellemetlen, ragacsos érzetet maga után, ezáltal használata nem jelent akadályt sem otthon, sem a munkahelyen. Miért jótékonyak ezek a krémek, mit nyújtanak a bőrnek? Erősítik a már említett védőréteget, kijavítják, helyrehozzák a barriertegben kialakult károsodásokat, így védik a bőr egészségét, illetve növelik a komfortérzetet, ami szintén lényeges. Használatuk hosszú távon sem járhat semmiféle ártalmas vagy hátrányos mellékhatással.

Ugyanakkor azzal is sokat tehetünk bőrünkért, hogy tudatosabban választjuk meg, mivel mosunk kezét. E célra ajánlatos olyan tisztító hatású terméket választani, ami kíméli a bőrt, nem szárít, ilyenek a kevésbé habzó krémszerű vagy olajos tisztítók, szappanmentes formulák, syndetek. Érdemes akár egyenesen nagyon száraz vagy atópiás bőr számára tervezett termékeket választani.

– Ha már fennállnak, miként próbáljuk enyhíteni ezeket a kellemetlen tüneteket?

– Ha már fennáll a fokozott bőrszárazság, hámlás, akár kezdődő bőrpír vagy viszketés, enyhé esetben elegendő lehet az is, ha az addigiakhoz képest jóval gyakrabban használjuk a kézapoló, bőrjavító krémeket. Ha ez rövid távon nem elegendő, vagy súlyosabb elváltozások vannak a bőrön, mint például erőteljes pirosság, apró hólyagocskák, erős viszketés, fájdalmas repedések, hámlások, akkor bőrgyógyászhoz kell fordulni, aki gyógyszeres kezelést fog javasolni, vagy esettől függően egyéb kezelést ír fel.

– Hogyan járjanak el azok, akiknek a bőre egyébként is ekcémára vagy atópiás dermatitissre hajlamos?

– Fokozottan figyeljenek arra, hogy kíméletes kéztisztító terméket használjanak, illetve nagy hangsúlyt kell fektetniük a nagyon gyakori ápoló, bőrjavító hatású krémezésre. Viseljenek kesztyűt, ha irritáló, szárító hatású vegyszerekkel, például háztartási detergenssekkel kerülnek kapcsolatba. Figyeljenek bőrük jelzéseire, állapotára, ne hagyják kiszáradni, hámlani a kezüket. Megfelelő ápolás nélkül szinte elképzelhetetlen a kézkecéma hatékony megelőzése.

Semmelweis és a kézmosás jelentősége a koronavírus évében

Kétezerhúszat írunk. Az új év beköszöntével megértük a minden évszázadban egyszer előforduló számmisztikus naptári évet. Amikor a négy számból álló esztendő kettős számjegyei megegyeznek. Húsz húsz – 2020.

Dr. Ábrám Zoltán

A számjáték jegyében tekintsünk vissza két évszázadot. 1818-ban született Semmelweis Ignác, az „anyák megmentője”, a klóros vízzel történő kézmosás úttörője. 1919-ben, egy mindenki számára vesztes világháború befejeztével a szenvedés és a pusztulás romjain kellett újraépítkezni, és legyőzni a rengeteg áldozatot szedő spanyolnáthát. És ki gondolta volna, hogy 2020 a koronavírus éve lesz, és március idusára leáll az élet Európában? Kézmosás, spanyolnátha, koronavírus.

Meggyőződésem, hogy a koronavírus évében felértékelődik a Semmelweis Ignác által a szülészeti

klinikán bevezetett klóros kézmosás, általánosabban a kézhigiéne jelentősége. A tragikus sorsú orvos, egyúttal szerencsés tudós felfedezése, aki úttörője volt a kísérleti kóroktannak és a – ma már köznapi gyakorlattá vált – aszeptikus (fertőzést megelőző) eljárásoknak. Egyik könyvében ránk hagyott gondolatait, bizakodását idézve: „Ha azonban, amit isten ne adjon, nem adatnék meg nekem, hogy saját szememmel lássam azt a boldog időt: akkor abbéli meggyőződésem, hogy ennek az időnek elébb vagy utóbb, de feltartóztatathatatlannal el kell következnie, halálom óráját is fel fogja deríteni”.

Semmelweis felfedezésével és a kezelés előtti fertőtlenítés alkalmazásával messze megelőzte a korát, a magyar orvostudomány egyik legnagyobb alakja lett. A köztársasági elnök, Áder János így vélekedett róla: „Büszkék lehetünk arra, hogy magyarnak született, és hogy az országunkban sikerre vitte elképzeléseit. Bár a diadal sokszor késni szokott, az orvos végsíkere nem ma-

radt el”. Előzőleg a későbbi miniszterelnök, Antall József orvostörténész igazgató kutatási témája volt Semmelweis életének a követése, kiemelten betegsége és halála körülményeinek a feltárása. Jogos hát, hogy Semmelweis Ignác neve és életműve felkerült az UNESCO világméglezet-listájára, amely a kiemelkedő szellemi örökség világszerte történő megismertetésére törekszik.

Mivel Semmelweis hazai és nemzetközi ismertségét annak köszönheti, hogy először – még a baktériumok kimutatása és potenciális jelenlétük tudatosítása előtt – ő hirdette a következetes és alapos kézmosást, a Semmelweis-émlékévben, 2018-ban egy egyszerű kézhigiéni felmérést végeztünk Marosvásárhelyen. Az eredmények már akkor elgondolkodtatóknak bizonyultak, és két évvel később még inkább azok. Felmértük, hogy az orvostanhallgatók kórházi tartózkodásuk ideje alatt betartják-e a személyi higiénés elvárásokat, és milyen gyakorisággal

mosnak kezét a pácienssel való kontaktus előtt és után. A marosvásárhelyi orvostanhallgatók körében a kéz higiénéjére vonatkozó rendszabályok betartását vizsgáltuk több héten át és több kórházi osztályon. Három helyzetben elemeztük a hallgatók kézmosási szokásait: betegvizsgálat előtt, betegvizsgálat után és a beteg környezetével való érintkezés követően.

Mind a saját vizsgálatunk, mind a külföldi tanulmányok eredményei alapján a kórtermek felszereltsége szegényesnek bizonyult a kézmosáshoz szükséges kellékekkel illetően. Nemcsak az irodalmi adatok, hanem felmérésünk eredményei is alátámasztották, hogy a legelhanyagoltabb a betegvizsgálat előtti kézhigiéne. A kézmosási adataink megerősítették az Egészségügyi Világszervezet által megadott eredményt, mely szerint az egészségügyi dolgozók közel 70%-a nem tartja be a kézhigiéne szabályokat. Ennek oka lehet az érdektelenség, az időhiány vagy a

kórtermek korlátozott felszereltsége. Ezért nagyobb figyelmet kell fordítani a személyi higiéné betartására által megvalósuló megelőzésre a kórházakban.

A fenti következtetések a koronavírus idején nemcsak előtérbe kerültek, hanem immár evidenciává vált, hogy ezután lényegesen nagyobb figyelmet kell fordítanunk a kézhigiénére. A kézhigiéne fontos szerepe van a fertőzések csökkentésében és megelőzésében, ezért fontos a minél gyakoribb szappanos, fertőtlenítő kézmosás, valamint az alkoholos kézfertőtlenítő használata. A kézhigiéne manapság megszokott mindennapjainkban is egy minőségi és biztonsági eljárás, mivel csökkenti a napi tevékenység során a kézre kerülő kórokozók számát és további terjedését. Semmelweis Ignác öröksége arra kötelez bennünket, hogy javítsunk a kézmosási szokásokon a betegvizsgálat során, de bárki számára kihívás, hogy ezentúl megfelelő gyakorisággal és módszerrel mossa kezét.

Egy személyben színész, bábszínész és nagy utazó

„Semminek nem tudok úgy örülni, mint az utazás nyújtotta élményeknek”

Bábszínészként az aprónépet örvendeztetni meg a marosvásárhelyi Ariel Ifjúsági és Gyermekszínház színpadán, a Hahota színtársulat frontembereként pedig a felnőttközönség szívébe is belepatakozta magát Puskás Győző, akinek a színpad mellett az utazás jelenti az élet értelmét. Győző mottója, hogy nem javakat gyűjt, hanem élményeket, ettől tartja magát rendkívül gazdag és elégedett embernek. Több mint nyolcvan országban fordult már meg, és határozottan állítja: nem tud semmi másnak úgy örülni, mint az utazás nyújtotta élményeknek. Ebben az „utazásmentes” időszakban többek között ezekről az élményekről is faggattuk a nagy utazót.

Menyhárt Borbála

– Gyerekként is a színpadra készültél?
– Gyerekkoromban mindenképpen cirkuszista szerettem volna lenni, öt éves koromban már rendszeresen jártam cirkuszba, a mai csütörtöki piac környékén igen jó előadásokat láthattunk a budapesti állami cirkusz vendégszereplése jóvoltából. Csodálatos, misztikus világnak tűnt, csak az nem volt világos számomra akkoriban, hogy állatszéli-dító vagy éppen bohóc szeretnék lenni. Nagybácska koromban az irodalomba szerettem bele, a versekbe, imádtam színházba járni, és akkor már a színpad kezdett sokkal vonzóbbá válni, mint a cirkusz világa. Akkor tanultam meg zongorázni, így gyerekfejjel még a zongoratanári pálya felé is kacsingatam, de végül a Jóisten úgy adta, hogy mégis a színháznál kösse ki, társulatot alapítsak.

– Miért éppen bábszínészet lett belőle?
– Tinédzserkoromban már hívtak meg a Nemzeti Színházba játszani felnőttelőadásban, akkoriban nagyon kevés színinövendék volt, egy-két ember végzett egy évfolyamon, és meghívott Hunyadi András bácsi bizonyos szerepekbe. Illyés Kinga színművésznővel is játszottam egy darabban, ott ismert meg, és később szólt nekem, hogy van egy felvételi, a bábszínház alapítója, Antal Pál keres férfi színészeket, és ösztönözt, hogy jelentkezsek. Megpróbáltam, és sikerült is, akkoriban a szakmát ott kellett megtanulni, mert nem volt bábosoknak főiskola. Nagyon sokat köszönhetek Antal Pali bácsinak és a kollégáknak, akik felkaroltak, különösen Moca Rudinak, most már nyugdíjas bábszínésznek. Emellett működött már a Hahota is, és úgy éreztem, kiteljesedett az életem.

– Hogyan született a ma Erdély-szerzte ismert és népszerű Hahota színtársulat?
– Mint mondtam, már kisgyerekkoromban jártam színházba, és különösképpen beleszerettem a klasszikus kabaréba, akkoriban játszták az Emlékek kávéházát, amely szerintem minden idők itteni legjobb kabaré-előadása. Kovács Levente rendezte, 1983-ban volt a bemutatása. Hétszer néztem meg, kétszer a szórakozás miatt, aztán bizonyos jeleket követően „kiloptam”, otthon leírtam, és igazából akkor fogalmazódott meg az ötlet, hogy ott a Maros-parton, a Kárpátok sétatájon kellene alapítani egy társulatot. Magam köré verbuváltam azokat a fiatalokat, akikről tudtam, hogy érdekli őket a színház, tehetségesek is, és így kezdődött a Hahota, 35 évvel ezelőtt.

– A bábszínészet és a Hahota mellett az utazás egy igen fontos meghatározója az életednek, a közösségi oldaladon folyamatosan jelennek meg újabbnál újabb, egzotikusabbnál egzotikusabb helyszíneken készült fotók. Már gyerekként tervezted, hogy nagy utazó leszel?
– De még mennyire! Már öt évesen folyamatosan nézegettem a térképet, a Teleenciklopédia műsornak köszönhetően betekintést nyertem különleges országok világába, a földrajz, elsősorban a világföldrajz a kedvencem volt. Mindig kíváncsi voltam messze földre utazni, de akkoriban egyáltalán kijutni az országból nagy falatnak számított. De akkor is minden lehetőséget kihasználtam, minden iskolai kirándulásra feliratkoztam. A biológia-tanárnőm megszállott utazó volt, szinte havonta kirándulást szervezett, és én mindig részt vettem ezeken. Már akkor összejártam az országot. 12 évesen eljutottam Magyarországra és Csehszlovákiába, akkor eldöntöttem, hogy nagy utazó leszek, és mindent meg-

fogok tenni annak érdekében, hogy minél többet utazhassak. Ahová nagyon sóvárogtam, az Rio de Janeiro volt, mert annál szebb fekvésű várost el sem tudok elképzelni, de Amsterdam, Párizs, Róma, Athén is ott voltak a képzeletbeli listámon. Emlékszem, volt akkoriban egy kiváló rágógumi, amit Amsterdamban gyártottak, és gyerekként úgy gondoltam, hogy ahol ilyen finom rágógumit gyártanak, az csak különleges hely lehet. Amikor nagybácska lettem, a Maldív-szigetekre kíváncsi voltam nagyon, de akkor elérhetetlennek tűntek ezek a desztinációk. De nagyon hálás és elégedett ember vagyok, mert a Jóisten engem úgy megsegített, hogy minden, amit gyerekkoromban szerettem volna, megvalósult.

– Összeszámoltad-e valaha, hogy az évek során hány országban fordultál meg?
– Valahol 80 körül tartok, és ezeken az országokon belül sok várost, helyszínt látogattam meg. Sok egzotikus országba jutottam el. Érdekes, mindannyian ismerjük a közmondást, hogy addig nyújtózkodj, amíg a takaród ér. Nos, az én lábam mindig kilógott a takaró alól, sohasem csak addig nyújtózkodtam, ameddig a takaróm ért (de ezt kizárólag a kirándulásokra értem). Nekem nincsen autóm, hiszen az eszi a pénzt, az összegből, amit valaki évente az autójára költ, nekem összejön egy csodás kirándulás. Soha nem vágytam arra, hogy nagy házban lakjak, egy kétszobás lakásom van, ami óriásinak tűnt akkor, amikor hazajöttem Indiából.

– Az átlagember évente egyszer-kétszer utazik el kikapcsolódni, te viszont mintha folyamatosan úton lennél. Hányszor „nyaralsz” egy évben?
– Az átlagember évente egyszer-kétszer utazik el kikapcsolódni, te viszont mintha folyamatosan úton lennél. Hányszor „nyaralsz” egy évben?
– Volt olyan, hogy tízszer is elutaztam egy évben, de az átlag hat körül van, ebben benne vannak a három-négy napos városnézések is. Szinte megszállottan tartom magam ezen a téren, nem tudok másnak örülni, mint az utazás nyújtotta élményeknek. És ezt megerősítették bennem a Távol-Keleten szerzett élményeim, ott jöttem rá, mennyire helytelenül élnek az európaiak és észak-amerikaiak. Itt egy fogyasztói társadalom van, egy tudatalatti versengés, versenyezni kell másokkal: autót cserélni, régebbi típusú telefonnal már nem illik itt-ott megjelenni. A médiából áradnak a reklámok, azt sugallják, hogy egy csomó mindenre szükségünk van, holott ez messze nem így van. Most a járványhelyzetben jöttem rá, hogy milyen sok fölösleges ruhám van, a háromnegyede nélkül is simán meglegnék. Távol-Keleten győződtem meg arról, hogy nem erről szól az élet. Ázsiába először '98-ban jutottam el, akkor Szingapúrt és Malajziát jártam össze, utána pedig '99-ben Thaiföldre jártam. Ázsiába beleszerettem, az ott élő embereket azóta csodálom. Nyugodtak, kimértek, nem a birtoklásról szól az életük, hanem az egymásra való odafigyelésről. Összintén mondom, hogy a legfejlettebb országokban soha nem láttam annyira boldog embert, mint a legszegényebekben. Nagyon elégedettek az életükkel, mert a boldogságot nem külső tényezőkhöz kötik, nem attól lesz valaki boldog, hogy van több háza, öt autója és legújabb telefonja. A külső dolgok esetleg ideiglenesen okoznak örömet. Az élmények viszont életre szólóak.

– Említetted, hogy India mély nyomot hagyott benned...
– Bevallom őszintén, hogy Indiában csalódtam, de pozitívan! Annyi rosszat hallottam róla, tudtam, hogy borzalmas a szegénység. Mindig azt tanácsolom, hogy az utazóknak az első célállomása ne India legyen, hogy ne csupán ledöbbsse őket az, hogy milyen borzalmas a szegénység, hanem a szebbik oldalára is tudjanak fókuszálni. Én is sokáig ódzkodtam Indiától – egyrészt a betegségveszély miatt –, mégis nagyon vonzott, és amikor végre eljutottam, kellemeesen csalódtam. Azt gondoltam, hogy a koldusoktól nem fogok tudni kettőt lépni az utcán, de nem így volt. Tényleg leírhatatlan szegénység uralkodik ott, viszont nagyon tetszett az, hogy abban a káoszban hihetetlen harmonia van. Semmiféle közlekedési szabályt nem tartanak be, összevissza közlekednek az úton a tehének, motorbiciklik, kisautók, a sok tuk-tuk, na meg a kutyák. Sehol ennyi kóbor kutyát nem láttam, mint Indiában, de érdekes, hogy nem bántják az embert. Kérdeztük is az idegenvezetőtől, hogyan lehet ez, és kiderült, hogy ott teljesen egyenjogú az állat az emberrel, mindenki simogatja a kutyákat, így az állat is barátként tekint az emberre. Több százmillió ember él egyik napról a másikra úgy, hogy semmije nincs, csupán egy rongyos pólója. Váránási környékén egy olyan helyre is ellátogattunk, ahol három folyó találkozásánál egy nagy közös

ség él a porban, a folyóparton, egy vastag nejlon a tulajdonuk, amit maguk alá terítenek, amikor pedig esik az eső, a fejük fölé helyezik. Nem aggódnak különösebben amiatt, hogy mit esznek másnap, majd kirendeli a Fennvaló. És mindezek ellenére nem koldulnak. Néha előfordul, hogy ránéznek az idegenre, mintha kérdeznék, hogy valamivel tudja-e segíteni, de nem rámenősek; nem a szó szoros értelmében vett koldulásnak nevezném ezt. Talán ami a legmeghatóbb volt számomra Indiában, és amit soha nem felejtetek el: egy alkalommal vonattal kellett utazzunk, az állomáson pedig két kis koszos gyerek jelent meg, és néztek minket. Az egyik utazótársam elővett egy nedves zsebkendőt, letörölte őket, mivel nagyon koszosak voltak. Ez nagyon tetszett a gyerekeknek, így odaadta nekik a teljes csomag zsebkendőt, valakinek pedig eszébe jutott, hogy van nála három csokis keksz, és odaadta a kislánynak. Közben odajött egy kóbor kutya. Holott látszott a két gyereken, hogy rég nem ettek, a kislány megfogta a kekszeket, és az elsőt a kutyának adta, a többi utána osztotta el a társával. Úgy gondolom, bizonyára nem sokan jártunk volna el így a helyében. Nagy lecke volt ez, hiszen bármilyen szegénységben élnek, éheznek, megosztanak minden apróságot még az állatokkal is. Ázsiában járva-keelve nagyon sokszor kell szembenézni magával az ember.

– Élménybeszámolóid során számtalanszor említetted, hogy sok helyen megfordultál már, mégis Bali a szíved csücske...
– 2002-ben jutottam el először Balira. Az idegenvezető már az elején figyelmeztetett, hogy arra vigyázzunk, hogy ne emeljük fel a hangunkat, mert Balin az emberek szinte agyalokként viselkednek, nem irigykednek, nem veszekednek, ha nem értenek egyet a másik emberrel, hívnak egy harmadikat, hogy kikérjék a véleményét. Nem használják a nem szót, illetlen dolognak tartják nemet mondani, hiszen lehet vele sértegetni. Mondhatni, a káromkodással ér fel náluk a nem szó kimondása.

Balit az istenek szigetének nevezik, az ott élők több istenben hisznek, úgy gondolják, hogy vannak jó és rossz istenek. Naponta többször kis áldozati kosarakat készítenek az isteneknek, és úgy bánnak a turistákkal is, mint akikben isten lakozik. De nemcsak a turistákkal, hanem egymással is, nagyon fontos számukra a társuk, egymás lelkére odafigyelnek.

Igen, Bali a szívem csücske. Mostanában egyre többen eljutnak Balira, és mindenki úgy jön vissza, hogy beleszeretett. Én úgy gondolom, ha valaki azt állítja, hogy nem tetszett, akkor vele van gond.

Balin és a Maldív-szigeteken is – ami szintén nagyon közel áll a szívemhez –, szegénységben élnek az emberek, de nem olyan mértékű a nyomor, mint Indiában. A Fülöp-szigeteken és Madagaszkáron is jellemző a mélyszegénység, de nem felejttem el, amit egy madagaszkári picike szigeten tapasztaltam: azt a boldogságot, ahogy a gyerekek önfelédten játszottak az állatokkal, a kókuszdiókkal. Állatos fogót játszottak, amit mi is gyerekkorunkban, a tömbház előtt. A szegény trópusi országokban a természettel összhangban élnek az emberek, és úgy gondolom, a Jóisten igazságosan „osztotta el” ezt a világot. Nekünk több ezer euróba kerül, hogy eljussunk ezekre a trópusi helyszínekre, de azok a gyerekek, ha mélyszegénységben élnek is, mindennap tudnak ott fürdeni, felhőtlenül kacagnak, boldogok. A kulturális értékek, látványosságok szempontjából az európai nagyvárosok is mély nyomot hagytak bennem, de az emberek sehol sem voltak rám akkora hatással, mint a Távol-Keleten.

– Miután közel nyolcvan országot bejártál, van-e olyan hely, ahová még nem sikerült eljutnod, de szerepel az úti céljaid között?
– Mindenképpen el szeretnék jutni Ausztráliába, Új-Zélandra, de talán a legnagyobb álmom jelenleg, hogy eljussak Francia Polinéziába, Bora Borára, Tahitire. És ahol már jártam ugyan, de mindenképpen vissza szeretnék menni, az Rio de Janeiro. Az útikönyvek azt írják, hogy a Jóisten hat napon át teremtette a világot, és a hetedik nap kimondottan Rióval foglalkozott. Nos, amikor ott jártam, megértettem, hogy miért. Akinek van egy kis lelke, amikor lenéz a sziklatetőről, ahol a Krisztus-szobor áll, könnyes lesz a szeme. Olyan gyönyörű képet kap, amit más-
hol sehol nem láttam: hegycsúcsok benőve őserdővel, csodálatos tengerpartok, kis felszigetecskék fodros parttal, tavak, kristálytisza tenger, vagyis egy helyen minden. És mindehhez ráadásul boldog, vidám emberekkel találkozok.

Finomságok vacsorára, reggelire

Rózsa Enikő

Spenótfőzelék csirkemelltekerccsel

A spenótot alaposan megtisztítom. Sós vízben megfőzöm. Pár csepp citromlevet teszek a vízbe, így még inkább megtartja a színét. 3-4 perc után leszűröm, apróra vagdalom. Kevés olajon 7 cikk zúzott fokhagymát átforogatok, egy nagyon kevés vizet is öntök rá, mert a fokhagyma könnyen megpirul, és keserű lesz. Beleteszem a spenótot, sózom, borsozom. Mostanában főzőtejszínnel készítem. A spenótmasszához 1 dl vizet adok, felforralom, majd 3 dl tejszínnel besűríttem. Ha tejjel készítem, 2 evőkanál lisztet 4 dl tejjel simára keverek, és ezzel sűríttem be. Mi most csirkemelltekerccsel fogyasztottuk.

Csirkemelltekerccs: A csirkemellet egy éles késsel szétvágjuk, kipotyoljuk, sózzuk, borsozzuk. Vagdalt zöldpetrezselyemmel, cheddar sajttal megszórjuk. A sajtot reszelhetjük vagy csíkokra vágjuk. A csirkemellet szorosan felgöngyöl-

jük, alufóliába csavarjuk. Mindkét végét felcsavarjuk, szaloncukor alakúra. Forrásban lévő vízbe helyezzük, lefedjük. Kb. 25 percet főzzük, majd kihűtjük, szeleteljük. A spenótfőzelékre helyezzük. A tekerccset más körettel, krumplival, rizzsel, friss salátával is fogyaszthatjuk.

Fűszeres kacsaszír és -tepertő

A kacsahajat alaposan megmosom, nagyobb kockákra vágom. Az edény aljára egy evőkanál tejet és egy evőkanál vizet locsolok, beleteszem a kockára vágott hájat, vagyis a kacsaszalonnát. Az elején óvatosnak kell lenni, többször keverni.

Amikor a háj összeesik, 2 gerezd fokhagymát héjastól és 2 szál rozsmaringot teszek bele. Kb. 10 perc után a fűszereket eltávolítom. Egy egész csilipaprikát adok hozzá, kb. 5 perc után azt is eltávolítom. Amikor a tepertő feljön a zsír felszínére, vigyázni kell, mert gyorsan megpirulhat. Ilyenkor lesben állok, mert egy perc is

elég ahhoz, hogy kárba vesszen a finomság. Szűrőben leszűröm, fakanállal kinyomkodom a zsírt a tepertőből, majd edénybe helyezem, enyhén megsózom, jól összerázom, és hagyom kihűlni. Ropogós, omlós lesz. A zsírt üvegbe töltöm. Az üveg aljára tehetünk rozsmaringot, zsályát, csilit, de maradhatunk a hagyományosnál is. Friss kenyérrrel, zöldséggel fogyasztjuk.

Darált húsos, sajtos palacsinta bundában

Hagyományos palacsintát sütünk: liszt, só, egy tojás, ásványvíz. A töltelékhez egy fej hagymát, egy kisebb kápiapaprikát, fél paradicsomot apróra vágunk, fél kg darált húst teszünk bele, sózzuk, borsozzuk, 5 cikk zúzott fokhagymát, ízlés szerint piros fűszerpaprikát, fél dl vörösbort és 1 dl vizet adunk hozzá. Addig pároljuk, amíg minden puha nem lesz. Egy pörköltszerű masszát kapunk. Egy kis edényben külön megfőzünk 1 nagyobb murkot, 1 zellert (kb. tenyérnyi szeletet). Lereszeljük, és a daralt húsos masszához keverjük. Aki pikánsan szereti, csilit is adhat hozzá, szerecsendiót, fehér borsot. A kihűlt

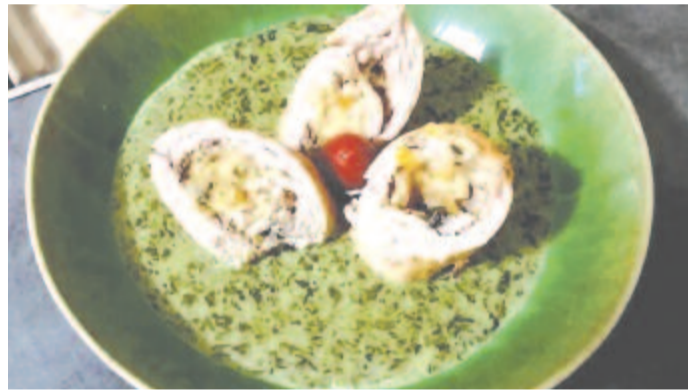

töltelékkel megkenjük a palacsintát, reszelt sajtot szórunk rá. Mindkét végét behajtogatjuk, majd feltekerjük, és panírozzuk (liszt-tojás-prézli). Bő olajban kisütjük. Zöldséggel, savanyúsággal, ketchuppal fogyasztjuk.

Zeller-karfiol-spárgakrém

Fél zellert, kisebb fej karfiolt sós vízben megfőzünk, majd leszűrjük. A fehér spárgát (6 darabot) forró vízbe dobjuk egy percre, majd azonnal hideg, jeges vízbe helyezzük és leszűrjük. Négy tojást keményre főzünk. Mindent apróra vágunk. Én késsel szeretem vagdalni, nem géppel. A karfiolt, spárgát, zellert, tojást összevegyítjük, egy nagy főtt krumplit is reszelünk hozzá. Hozzáadunk egy csokor snidlinget (metélőhagyma). Ha nincs, a zöldség is megfelel. Apróra vagdaljuk,

egy kisebb mandarint gerezdeire szedve és apróra vágva szintén hozzáadunk. Egy kávéskanál mustárt, 3 evőkanál tejfölt, 5 evőkanál olívaolajat, 2 kanál kacsaszírt, 2 tojássárgát (nyersen) is teszünk a masszához, és fakanállal alaposan kikavarjuk. Hogy kellőképpen krémes állagú legyen, ha szükséges, adunk hozzá még mustárt, tejfölt, olívaolajat. Sózzuk, borsozzuk, két mentalevelet felaprózva hozzákeverünk a finom krémhez. Píritósra, magvas kenyérrre kenve, de friss házikenyérrre is nagyon finom.

A fakopáncs

Bogdán Emese

Mikor először föltem a papírszalvétából saját kezűleg (internetes orosz mintára) készített maszkomat, Gizi nem indult el velem a sé-tára, pedig nagyon kíváncsi volt ki a levegőre. Minden indulás előtt figyel, de tudja, hogy nálam a lemenetel több időt igényel, mint az átlagembernél. Úgyhogy amikor az ajtó irányába indulok, s jelzem, hogy „Gizike, séta”, meg se moccan. Tisztában van vele, hogy még bő 5-6 perc, amíg elkészülök, s ő jól saccolja ezt az időt. Nyugodtan hasal még az ágyam lábánál, és fél szemmel sandít felfelé, míg kitöltöm az aznapi kimenőcédlulát, szükség esetén meghamisítom az előző napi dátumát (a papírral is spórolni kell). A személyi, az akták a táskában külön zsebekben rendszerezve, hogy ha kéri (mint a múltkor is), ne az egészségügyi kártyát mutassam helyette. Kutyagumimejlon, konyha, fürdőszoba, kifutás, befutás, szemét egyúttal, kulcsok külön rekeszben, minden más tárgytól elkülönítve (és szigorúan mindig ugyanazon a helyen), hogy ne kelljen idegeskedni, percegig kaparászni a táska fenekén (vagy a kiszakadt bélés alján) hazajövetelkor, mikor szakad le a kezede a beharácsolt javaktól, s nem akarsz letenni semmit a földre, a vásárlószatyor, a rendes szemüveg fölé napszemüveg, póráz a kézben, s ennyi. De csoda-e, ha ezekből egy-két dolog otthon marad mindig? Az ember feje nem kalendárium, ezt mások is mondják.

Mióta koronafüggvényben zajlik az életünk, gyalog járunk le a kilencedikről, mert a lift veszélyes lehet, s ha az ötödiknél jut eszembe, hogy mi maradt otthon az úti kellékekből, már nincs lelkiismeret visszafordulni, de Gizinek sem akarok csalódást okozni, úgyhogy ha egyszer elindultunk, nincs visszaút. Ereszkedünk lassacskán, ő elől, én araszolok utána. Minden emelet után megvár, minden szinten megszaglássza az ismerősök ajtait, ahonnan kijár neki egy-egy kis csemege mellett a simogatás is. Sohasem téved. Három ajtó előtt mindig elidőz le- és felfele jövet is, s úgy tud ott legezni, olyan nagy lelkesedéssel, hogy az ajtók mindig kinyílnak előtte, kopogtatás nélkül is (mint Ali babának a mesében), s a simogatás elmaradhatatlan ceremóniája három ajtóban beletelik pár percbe, de kivárom szeretettel, türelemmel,

mert ez mindenkinek olyan jó, s ettől Gizi úgy megtálozódik, hogy a térre leérve is példásan viselkedik, a póráz fölösleges. Minden ismerőst tisztes távolból észrevesz, s odarohan üdvözlésképpen, két lábra áll és ugrál örömben, aztán visszazarohan hozzám, és csahol egyet, hogy értékeljem a példás magatartást. Persze nem vár jutalomfalatot, neki pár dicséret szó, simítás is elég.

Szóval az elején igencsak megijedt saját készítésű maszkomtól, csak úgy tudtam kicselezni, hogy az ajtóig elmentem nélküle. „Gizike, séta”, akkor szófogadóan követett, s mire leértünk a nyolcadikra, feltemtem, ám akkor már ő sem akart visszazárni, de a fejét minden térlőnél úgy fordította felém, hogy az volt az érzésem, időnként megkérdőjelezi a teljes szellemi jelenlétemet a testemben. Lefelé menet az jutott eszembe, ahogy a románok mondják, hogy „nu se află în deplinătatea virtuților mentale”, s azon morfondíroztam, hogy lám, orvosi és bűnügyi körökben ez az érdekes elmeállapot milyen sok tapintattal, milyen tudományosan van kifejezve így. A negyedikre leérve már megszokta a maszkot, mint azt, hogy csak akkor kell leugrani az ágy végéről, amikor a kabátot is felvettem már, addig a lázas ide-oda kapkodást az ágyból is kényelmesen le lehet filmezni.

Illusztráció

Mondom neki, ahogy leérvük, „gyere, kerüljünk másfelé, mert a múltor a Dézi gazdiját, az idős hölgyet is majdnem megbüntették a parkban. Azt mondta, alig tudta kimagyarázni, aztán megsúgta figyelmeztetéssel, de nem tudtuk eldönteni, hogy a kutyának szölcse a tiltás vagy az embernek. Vagy mindkettőnek. A tiltótábla nincs kitéve, valószínűleg a nagyméretű, zsúfoltabb bukaresti parkokra hozták ezt a törvényt, s itt is alkalmazták, morfondírozzok újra magamban. Látom, nincs egyenruhás a közelben, hát reszkírozunk, lesz, ami lesz alapon, és bemegyünk. Szépen süt a nap, jó árnyékos, kellemes a park. Itt mégis lapít egy-egy ember, s kutyások is bemelegszettek páran. Maszk van az arcon, fehér, színes vagy olyan, mint az intervenciósnak, s ha nem lennének a kutyák, nem is ismernénk meg egymást. Távolból megy az üdvözlés, kar(inti). Fekete kesztyű mindenkin, s így együttesen úgy hat, mintha gengszternek öltöztek volna be, s a pisztolyuk a zsebben lapulna. Ők is résen vannak, hogy ha megjelenének az egyruhások, akkor húzni kell. De nem jelennek, hál' istennek nem látszanak a láthatáron. Szépen zöldell már a fű, de kívánja az esőt nagyon. Bűjnek a kis sárga tyúkvirágok, kinyíltak a sokszínű krókuszok, zöld alapon gyönyörű színfoltok. A játszótér leszalagozva, tiltja használatát a szabályzat, s hiányzik a gyerekzsivaj innen is. A park tele madárral, csodá-

lom, hogy milyen sok kaparászik a fűben, s a fenyőrigók, csókák is egész közel merészkednek. Gizi izgalomba jön az ugrálásuktól, de nem bántja őket. Ragyog a nap, de valami nagyon hiányzik mégis, szomorú a nagy csend, s a fakopáncs időnként visszatérő, szorgalmas kopácsolása juttatja eszembe a régi dél-előtti sétáinkat, amikor Boróval lestük az egyik „óriásnyárfát” ágait vizslatva, hogy hol jelenik meg a fák doktora, honnan hallatszik a kopácsolása. Borót már tipegős korától ide vonzották a madarak, s Gizit is nagy előszeretettel vezetgette a sétányokon. Mikor meghallotta a kopogtatást, hirtelen megtorpant, s percekig mozdulatlanul állt, arca átszellemlé, szeme kikerekedett, felemelte a kezét, intett nekünk, nehogy megmozduljunk, s megzavarjuk a madárkát a kopácsolásban. Ilyenkor Gizi is szoborra tudott merevedni a kedvéért, s addig állta a próbát, míg a kopácsolás be nem fejeződött. Később, egy év múlva, mikor már kerekével bővült a mozgáslehetőség, s a parkban felgyorsultak a mozdulatok, egy távolabbi padon üldögélt Gizi a gyermekek kedvence lett. Sorra jöttek oda kedveskedni, s Boró úgy adta be mindenkinek, hogy az övé. – Milyen szelíd, kedves a kutyusod, mondták, mikor körülvettük, hogy megsimogassák, s Gizinek ez fölöttébb imponált. – Gyere, Mesi mama, mondjuk el a madarakat a táblánál! Te mutasd, én meg mondom a nevüket. Tudom az egészséget, mondta magabiztosan, s büszkén kívágta a rezet. A séták után aztán hazakisértük a közeli tömbházba, s Gizi most is minden alkalommal arra kanyarodik a park előtt. Nem fogja fel, miért változott meg az útvonal, hiányzik neki is a pajtás. Elméláztam a langyos melegben, lassan lejár a mai sétaadagunk, vehetjük az irányt hazafelé. A fakopáncs is elhallgatott egy kis időre, de még visszaüzent egy sorozattal, mikor a park sarkához értünk. Gizi ismét Boróék felé kanyarodik. Mondom, most nem mehetünk oda, ő se jöhet a közelünkbe, mert más a helyzet. Megértően legyez, fejét lehajítja, illedelmes képet vág, s engedelmesen irányt változtat hazafelé, de tudom, hogy az ilyen koronás meséket ő nem veszi be. Majd este otthon telefonon elmesélem Borónak a parkot, a gengszterképű gazdikát, hogy ismét munkában volt a fadóktor, s hogy milyen hamar eltelte a mai délelőtt is céltalanul bóklászva a sétányokon, s hogy nem jöttek a kék ruhások sem.

A zenét kőbe véső muzsikus

Szilágyi Mihály

A zene időbeli művészet. Ez azt jelenti, hogy ha meg akarunk érteni (hallgatni) egy zenét, ahhoz bizonyos időre van szükségünk. Ezzel szemben a vizuális művészetek – köztük az építészet – egyetlenegyszer alkotnak meg valamit, és az „örök érvényű”, a megtekintéséhez nem kell újraalkotni a művet.

A reneszánsz művészet számmisztikáját néha úgy értelmezzük, hogy az valóban misztikus, természetfeletti elképzelés megjelenése a művészetben, de ha részletesen szemléljük a korszakot, akkor rájövünk, hogy sokszor gyakorlati jelentőségű ez a számösszefüggés.

Az 1970-es években Olaszországban, a firenzei San Pancrazio-templom restaurálásakor különleges nehézségekbe ütköztek a restaurátorok. A Giovanni Rucellai által alapított kápolnában található a szent sír másolata, melyet Leon Battista Alberti tervezett és épített, és 1467-ben szentelték fel.

E kisméretű építészeti remekmű hihetetlen találós kérdést adott a felújítást végző csoportnak. Az eredeti tervek – a rajzok – nagyrészt megvannak ugyan, de a méreteket sehol sem lehet fellelni. A pontos méretek hiánya jelentette a legnagyobb rejtélyt. A tanácsatlanság addig tartott, míg valaki felvetette, hogy keressenek zenei összefüggéseket az építményen.

A reneszánsz zeneelmélet visszanyúl az ókorba, a pitagoraszai zenematematikához. Pitagoraszról meg tudjuk már, hogy arányokat fedezett fel a hangmagasság és a húrhossz között. Azt is leírta, hogy minél kisebb számjegyekkel írható le egy hangköz, annál tisztábban szól.

Reneszánsz és tökéletesség, reneszánsz és tisztaság, reneszánsz és természetesség – itt kell keresnünk a síremlék pontos méreteit. A felújítást végző csoport tehát kénytelen volt zeneelméleti úton keresni a rejtély kulcsát. Leon Battista Alberti mintha azt üzenté volna: amely tulajdonságok tetszenek a fül-

nek, azok tetszenek a szemnek is. A harmónia, a dinamika és az artikuláció zenei sajátosságok, de az építészetben is megjelennek.

Tegyük egy kis kitérőt Alberti életrajza körül, hogy még inkább érthető legyen a korszak és a műalkotás! Leon Battista Alberti 1404-ben született Genovában, dúsgazdag családban. Oktatása a korszak modern elgondolásai szerint történt, a hét szabad művészet alapján. A hét szabad művészet négyes (quadrivium) csoportjába tartozott a számtan, geometria, csillagászat és zene, valamint a hármas csoportba (a triviumba) a nyelvtan, a retorika és a logika.

Alberti mindenhez értett a hét művészet közül. Költőként, filozófusként és zenészként is ismert volt. Ezeken kívül tehetséges építészként tevékenykedett.

A számarányokkal kifejezhető tökéletesség megjelenik építményeiben. Ezzel vissza is térhetünk az építész Battista Albertihez. Rucellai síremléke a reneszánsz gondolkodásmód egyik remekműve. A San Pancrazio-templom kápolnájának méretei és

a síremlék egy tökéletes harmóniai egységet alkot.

A síremlék tetején lévő kereszt a kápolna függőleges középpontjában áll. Ezzel szimbolikusan arra ad magyarázatot, hogy a kereszt az elválasztó pont a halál és a menny között – ugyanakkor a kereszt kapcsolja össze a két teret.

A pitagoraszai zenematematikában a hangmagasságok arányai jól kiolvashatók az ábrázolásban. A tiszta oktáv hangköz 2:1, a tiszta kvint 3:2, a tiszta kvárt 4:3. Ha tüzetesebben elemezzük a sírhely méretarányait, akkor ezek a tiszta hangközarányok mutatkoznak a leggyakrabban.

Minél tovább vizsgáljuk az arányokat, annál megdöbbentőbb a kápolna és a síremlék méreteinek tökéletes illeszkedése. A tiszta hangközök arányai, középpontban a kereszttel (ami mellelleg a zenében felemelkedést jelent!), egy tökéletesen összefüggő világról árulkodnak: élet, halál, zene és vallás nem külön filozófiák, hanem egymást kiegészítő életelek. Mivel szent sírról beszélünk, nem véletlen, hogy Alberti igyekezett lehetőleg mindent tiszta harmóniákkal ábrázolni. A hármas arány is szembe tűnő, mert ezek a tökéletesség szimbólumai, ugyanakkor a szentháromságra is utalnak.

Leon Battista Alberti korának polihisztorja volt. Zenetudósként, zeneszerzőként és orgonistaként is számoltartották. Bár maradandót az építészetben alkotott, munkái hátterét a zene adja. Jelenkorunk szemlélődő embere elcsodálkozik, hogyan lehetett ilyen tökéletesen alkotni. A válasz az összművészetben keresendő. A tudományoknak nem egymás mellett létező elhatárolt területeknek kell lenniük, hanem minden egy összefüggő, tökéletes egységet kell alkotson. Ha megbontjuk ezt a rendszert,

akkor a fejünkre omlik mindaz, amiből kispóroljuk az erőt, a harmóniát adó zenét, a vizuális művészetet, a szellemi szépséget.

Battista Alberti 1472-ben halt meg. Munkájára mint tartós pillérré támaszkodik a reneszánsz művészet, és közvetve a jelenkor is. Ha ő akkor nem a tökéletességre törekedett volna, hanem arra, hogy ennek vagy annak (a tantárgynak) nincs értelme, akkor a későbbi korok építménye ledől volna. Vajon mi, amikor arról beszélünk, hogy ez meg amaz a tantárgy fölösleges, nem épp a jövő alapjából lopkodjuk ki a kötőanyagot? Bizony, ha így teszünk, méltán fognak átkozni az elkövetkező generációk!

1.		LEGRÉGBB LATIN BIBLIA-FORDÍTÁS	TOKIÓ EGYIK REPULÓTERE	BALTI NÉP CSEPP (ANGOL)	JAPÁN DRÁMAI MŰFAJ	SZÉTHULLAT	RÓMAI 51 ERŐSEN SÍR	ANYÓS (NÉP)	CSIGAFÉLE	AZ S HANG ANGOL ÍRÁSA	GÁRDONYI EGYIK HÓSE	...EKBERG (SZÍNÉSZNŐ)	CIN A NIKKEL VEGYJELE	A KŐPÉNZEK SZIGETE	MEG-GYŐZŐDÉS, VALLÁS
M															T
AZ AKINEK ADÓSSÁGA VAN							A GÖRÖG FŐVÁROS LAKÓJA						VISZÁLY-ISTENNŐ TOVÁBBÁ		
GABONÁT BETAKARÍT SZAG (LATIN)					A ZSIRÁF ROKONA					MAGATOK			SÉRTETLEN		EZERI!
					A NYELŐCSŐ RÉSZE					TARA ÚRNŐJE (SCARLETT)			ERIKA EGYIK BECÉZÉSE		AZ ISZLÁM SZENT KÖNYVE
2. N		MAGYAR KÖLTŐ (LÁSZLO)	HAJDAN (LATIN) ...IACIA EST (CAESAR)		ILION REPULÓTÉRI SZOLGÁLTATÁS				USA ÍRÓNÓ (JOYCE C.) SZALONNÁT FÓZÓ						A SZARKA FARKA! A BÚV. NÉGYZ EGYSZAVA
ÁRUBA BOCSÁTTAT					NOBÉLIUM VEGYJELE					KÖLTŐI SÓHAJ ...ATA BÜNE (QUEIROS)			AZ ARGON VEGYJELE RAKATLAN!		DÜLEDÉK TEHÉNHANG
IGAZ					AKKIOR (FRANCIA) A DUNÁBA ÖMLIK					A 8. TÖRZS HOLT NYELV			OLASZ SZERELEM HAWAII KÖSZÖNÉS		
LÉGIES, KÖNNYED					KORALLZÁTONY KÉZI MÉRTÉK					NÉMET PÉNZ VOLT GYÖNGY-UTÁNZAT			KÖVETŐLEG MADRIDI KÉPTÁR		
GYENGE MINŐSÉGŰ SZŐLŐFAJTA					KIS FOLYÓ KICSINYÍTŐ-KÉPZŐ					CHATEAU-BRIAND-MŰ PONT A KÖZÉPÉNI!			ÜRES LAP! TORINO FOLYÓJA		ANGOL ANNA MOST KÉSZÜLT
NÉMET SZEMÉLY-NÉVMÁS INDIKÉ					ÉGÉSTER-MÉK SZLOVÁK DIKT. (JOZEF)					SP. KÖLTŐ (BLAS DE) GYORS LÁBÚ KUTYA			KIS LYUK A BÖRÖN BÜTORFÉLE		JEMENI AUTÓJEL SZÉP, NAGY ÉPÜLET
					JORDÁN KIRÁLY VOLT OPERETTSZ. (HENRIK)					NŐI NÉV (DEC. 22.) ATLÉTA (BIKILA)			HALLHATÓ LÉLEGZET TAKARMÁNY-NÖVÉNY		LUDOLF SZAMA RABOL
EZ A HAL NEM HAL					...KIRÁLYA (LALO OP.) VÉG, VÉGE (NÉMET)					HOLLAND AUTÓJEL LÉTEZNI FOG			PÁROS ÉLET! OLDOTT FENYMÁZ		JUTTAT LESZÁRMAZOTT
CSODÁS TÖRTÉNET HIBÁSSÁ TESZ					MOHÓN ESZIK ÓRAHANG FELE					NÉMET ALAJOS SZÍV (NÉP.)			JUTTAT LESZÁRMAZOTT		MAGAS NÖVÉNY TÁNCLEPÉS
					VÉRSZÍNŰ (NÉP) FÁBA VÉS					A HÁZ SZEME ELEGE VAN			LENGYEL VÁROS VÉGTELEN KIÜT!		ANGOL EGYETEMI VÁROS
													ÖRMÉNY KIRÁLY VOLT BEHATÓ!		
IGEKÉPZŐ					EGÉSZ RÉSZE A KÉN VEGYJELE					NÓSTÉNY KUTYA EGYES!			ALARM-ROZÓ SPANYOL AUTÓJEL		
L.N.J. T															ISME

Április 30-i rejtvényünk megfejtése: **Gyűlj minden rosszat, de a rosszak orvoslásában különbséget tarts.**

Újraindul az NB I: a szezon összes mérkőzését élőben közvetítik

Elsőként a Ferencváros – Debrecen rangadó kerül képernyőre

Fotó: YouTube

A koronavírus-járvány miatt félbeszakadt és május 23-án újrainduló labdarúgó OTP Bank Liga összes hátralévő mérkőzését élőben közvetíti a közmédiá, elsőként a Ferencváros – Debrecen rangadó kerül majd az M4 Sport képernyőjére.

„Minden mérkőzést élőben követhetnek a nézők a közmédiá csatornáin és természetesen az m4sport.hu-n” – idézte a csatorna igazgatóját az MTVA sajtóosztályának szerdai közleménye. Székely Dávid elmondta, a találkozók túlnyomó része az M4 Sporton lesz látható, azonban ha egyszerre két esemény kerülne egy időpontba, akkor a másodikat az m4sport.hu mellett a Duna Worldön is közvetítik.

„Az előírt biztonsági intézkedéseket a legszigorúbb módon betartva a Ferencváros – Debrecen összecsapással indul újra az élő műsorfolyam. A tervek szerint a hétközi fordulókat kedden és szerdán, a hétvégi mérkőzéseket pedig pénteken, szombaton és vasárnap rendezik, hogy minél kevesebb meccset kelljen hőségben lejátszaniuk a csapatoknak” – tette hozzá.

A Magyar Labdarúgó-szövetség

Meccsenként ötöt lehet majd cserélni

A mérkőzések során öt játékost lehet majd cserélni, amikor újraindul a magyar labdarúgóidény. Az MLSZ elnökségi határozatában szerepel, hogy a cserékre a meccs alatt csak három időpontot lehet felhasználni (a féldőben végrehajtott csere ebbe nem számít bele). A találkozók során továbbá mindkét féldőben a játék-rész felénél ivószünetet kell tartani a játékosok számára.

(MLSZ) hétfőn döntött arról, hogy az NB I-es bajnokságot és a Magyar Kupa küzdelmeit befejezik, míg az alacsonyabb osztályok pontvadászatát lezárják. Ha sikerül lejátszani a hátralévő összes bajnoki mérkőzést, úgy az eredeti versenykiírás alapján dől el, mely klubok indulhatnak a nemzetközi kupákban. Ugyanez vonatkozik a Magyar Kupára, melynek győztese az Európaligában szerepelhet. Ha a kupagyőztes a bajnokságban dobogós helyen végez, az NB I negyedik helyezettje indul helyette az EL-ben.

A szezon márciusban szakadt félbe a koronavírus-járvány miatt.

A bajnokság állása

1. Ferencváros	23	16	5	2	44-19	53
2. Fehérvár	25	15	5	5	47-23	50
3. Mezőkövesd	25	13	6	6	37-21	45
4. Puskás AFC	25	10	9	6	39-31	39
5. Diósgyőr	25	11	4	10	35-33	37
6. Honvéd	25	9	7	9	25-32	34
7. Kisvárd	25	9	4	12	35-36	31
8. Debrecen	24	9	3	12	36-44	30
9. Újpest	24	8	5	11	31-37	29
10. ZTE	25	7	7	11	34-37	28
11. Paks	25	8	4	13	30-42	28
12. Kaposvár	25	3	1	21	19-57	10

A magyar sport napját ünnepelték

„Van mire büszkének lennünk, hiszen Magyarország előkelő helyet foglal el a világ sportnemezeinek sorában, és fontos, hogy legyen az évnek egy napja, amikor a sportsikereinkre emlékezünk” – emelte ki Szabó Tünde sportért felelős államtitkár a budapesti, Szabadság téri MAC emlékműnél, a magyar sport napja alkalmából szerdán tartott szűk körű megemlékezésen és koszorúzáson.

A magyar sport napját 2000-ben jelölte ki a budapesti kormány. Azért esett május 6-ára a választás, mert a Magyar Athletikai Club 1875-ben ezen a napon rendezte a kontinens első szabadteri sportversenyét Budapesten.

„A sport olyan erő, amely gyakran egyedülként tudja egyesíteni az embereket, társadalmi, politikai, vallási vagy kulturális háttérüktől függetlenül. Erre az egységre pedig nagy szükség lesz, amikor a nemzetközi sportélet újraindulhat” – fogalmazott Szabó Tünde. Hozzátette, akár a nagy elődökre gondolunk a mai

Fotó: MOB

napon, akár az aktív sportolóinkra, egy dolog mindannyiunkban közös, ez pedig a kitartás és a küzdeni tudás. Ezekre az értékekre építhetünk a mostani nehéz helyzetben és a jövőben is – hangsúlyozta az államtitkár.

A magyar sport napja alkalmából minden évben hivatalos ünnepségen tüntetik ki a magyar sportért aktívan tevékenykedő szakembereket. Ilyen eseményre a járványhelyzet miatt ezúttal nem volt lehetőség, de a díjakat ezúttal is odaítélték.

Csizmadia Csaba NB I-es edző lett

Czimbalmos Ferenc Attila

Zárult a koronavírus-járvány miatt félbeszakadt NB II-es bajnokság a Magyar Labdarúgó-szövetség hétfői döntése értelmében, így nem pótolják az elmaradt mérkőzéseket, és a bajnokság aktuális állása szerint határozták meg a feljutókat és a kiesőket. A másodosztályból így a ranglistát vezető MTK és a második helyen álló Budafok jutott fel az élvonalba, a Vác és a Tiszakécske pedig kiesett.

A marosszentgyörgyi származású Csizmadia Csaba edzette Budafok 74 év után szerepelhet az első osztályú bajnokságban, legutóbb az 1945–1946-os szezonban mondhatta el magáról ezt a klub. A feljutást pezsgőzéssel ünnepelték a játékosok és a szakmai stáb tagjai a keddi edzés előtt.

„A 27 forduló alatt többet voltunk az első helyen, mint a harmadikon, ezért hangsúlyoztam, egyetlen futballistánknek a fejében sem szabad annak megfordulnia, hogy a feljutás nem megérdemelt” – nyilatkozta Csizmadia Csaba vezetőedző az MTI-nek, ugyanakkor azt is megjegyezte: nem számított arra, hogy a következő idényben már NB I-es lesz az együttes, hiszen nem lett volna logikus célkitűzés a bajnokság elején.

Csizmadia azt is elmondta, hogy az elmúlt másfél év tudatos építkezésének tudja be a sikert, az alaptaktikát próbálták mindig fejleszteni: „Elfogadták a fiúk, hogy működik az a taktika, amelyet kidolgozunk és az edzésen gyakorolunk, a győzelmek során pedig egyértelmű visszajelzést is kaptak erről. Jövőre a bentmaradás lesz a cél” – tette hozzá a 35 éves vezetőedző.

A játékosokat Vízi Sándor ügyvezető elnök, Jakab János tiszteletbeli elnök, Karsay Ferenc polgármester, Oláh Lóránt sportigazgató, Szilágyi György csapatorvos, valamint Csizmadia Csaba vezetőedző köszöntötte, míg az Ausztráliában tartózkodó Bélyeky Róbert tulajdonos videóközvetítésben gratulált az együttes tagjainak.

A Budafok 2015-ben még a budapesti bajnokság I. osztályában szerepelt, aztán Bélyeky Róbert megjelenésével megindult föl-

„A 27 forduló alatt többet voltunk az első helyen, mint a harmadikon, a siker megkérdőjelezhetetlen” – véli a marosszentgyörgyi származású szakember

Fotók: Csizmadia Csaba

A Budafok feljutást ünneplő együttese: 74 év után szerepelhetnek újra az élvonalban

felé a klub. A következő évben már az NB III-ban szerepeltek és 2017-ben jutottak fel az NB II-be, miután megnyerték a harmadosztályú bajnokságot. A 2016–2017-es szezonban egészen az elődöntőig jutott a Magyar Kupában a Budafok, a Ferencváros állította meg őket. Első NB II-es évében 14. lett a Budafok, tavaly pedig 16. Csizmadia Csaba 2018. október óta vezet edzőként az együttest, tehát a feljutást is vele érték el.

Az NB II végeredménye

1. MTK	27	18	5	4	60-33	59
2. Budafok	27	16	6	5	42-23	54
3. Vasas	27	14	5	8	55-39	47
4. Csákvár	26	13	4	9	40-43	43
5. Siófok	26	11	9	6	40-31	42
6. Győri ETO	27	11	8	8	36-32	41
7. Gyirmót	27	10	8	9	32-29	38
8. Ajka	26	10	5	11	41-40	35
9. Nyiregyháza	27	11	2	14	45-45	35
10. Soroksár	26	10	5	11	38-44	35
11. Szeged	26	8	10	8	31-29	34
12. Budaörs	26	10	4	12	38-37	34
13. Dorog	26	9	6	11	29-29	33
14. Kazincbarcika	27	8	9	10	33-38	33
15. Békéscsaba	26	8	8	10	30-35	32
16. Szolnok	26	7	10	9	22-27	31
17. Szombathely	27	7	9	11	32-34	30
18. Tiszakécske	27	7	5	15	25-50	26
19. Vác	27	2	6	19	17-48	12

Egy évvel elhalasztották a budapesti vizes Eb-t és a fukuokai vb-t

Jövő május 10. és 23. között rendezik a budapesti vizes Európa-bajnokságot az Európai Úszósövetség (LEN) keddi bejelentése szerint.

Paolo Barelli, a LEN elnöke kiemelte, az új időpont tökéletesen szolgálja a sportolók felkészülését az ugyancsak egy évvel elhalasztott tokiói olimpia előtt, és bízik benne, hogy 2021-ben újra fantasztikus lesz a hangulat a telt házas Duna Arénában.

A LEN először március 20-án halasztotta el az úszók, szinkronúszók, nyíltvízi úszók és műugrók kontinensviadalát, akkor a május 11. és 24. közötti időszakról augusztus 17–30. közé helyezte át. Władár Sándor, a Magyar Úszósövetség (MÚSZ) elnöke múlt csütörtökön úgy nyilatkozott, hogy az augusztusi időpont sem megfelelő, és jelezte, várhatóan jövő májusban kerül sor az eseményre.

Az is eldőlt, hogy a vízilabdázók koronavírus-járvány miatt félbeszakított nemzetközi kupaidényét – azaz a férfi Bajnokok Ligáját, az Eurokupát és a női Euroligát – törölték.

Közben a fukuokai vizes világbajnokságot is elhalasztották, mégpedig 2022 májusára – erről a vizes sportágakat tömörítő nemzetközi szervezet (FINA) döntött. Az eredetileg 2021. július 16. és augusztus 1. közé kiírt vb 2022. május 13-án kezdődik és 29-ig tart majd.

A FINA azután kezdett új időpontot keresni,

Fotó: Budapest 2020

hogy az idei tokiói olimpiát egy évvel elhalasztották, és a két nagy esemény ütközött volna. A nemzetközi szervezet a döntés előtt egyeztetett a rendező várossal, a Japán Úszósövetséggel, a szervezőkkel, a versenyzőkkel és edzőkkel, valamint az illetékes bizottságokkal, a televíziós partnerekkel és a szponzorokkal. Közleményében jelezte: miután a közreműködőktől beérkeztek a visszajelzések, biztos abban, hogy a legjobb feltételeket tudják majd biztosítani a versenyzőknek.

„Egy olyan időszakban, amelyben még soha nem tapasztalt bizonytalanság uralkodik, a FINA reméli, hogy az új dátum bejelentésével segíti a tervezést az összes érintett számára” – fogalmazott Julio C. Maglione elnök.

A nemzetközi szövetség azt is közölte, hogy a masters-vb-t 2022. május 31. és június 9. között rendezik meg Kjúsu szigetén.

Farkasboroszlán, henye boroszlán, gyalogborostyán, vadorgona, ramocsavirág

Ennek az érdekes, sokféle elnevezésű, különleges virágnak a leírására, előfordulására, legendás történetére vállalkoztam. Samu bácsival, volt kedves tanárommal (dr. Jakab Sámuel) egy beszélgetésünk során, amikor a növények népies, különböző tájegységenkénti elnevezéséről, az etnobotanikáról beszélgettünk, az derült ki, hogy tudomása van arról, hogy a farkasboroszlánt Székelyderzsen (Hargita megyében) ramocsavirágnak nevezik. Ennek az elnevezésnek próbáltam a nyomára bukkanni.

Jáni Rozália kertészmérnök

Elsőként a farkasboroszlánt mint növényt szeretném bemutatni. Hivatalos nevén (*Daphne mezereum*) a mályvaviráguak (*Malvales*) rendjébe és a boroszlánfélék (*Thymela-*

eaceae) családjába tartozó, lombhullató, felálló szárú kis cserjefaj. Euráziából származik.

Lomblevelű és elegyes erdők, erdőszélek, törpefenyvesek vagy folyók és patakok part menti növénytársulásai közt él. Bükkösök, gyertyánosok aljnövénye, sikságtól a magas hegyekig (2000 méterig). Mélyrétegű, savanyú kémhatású, jó vízellátású talajt kedvel. 50-70 cm magas. Virágai a vessző felső részén és oldalán körkörösén fejlődnek, himnősek. A virágzás ideje az előfordulási hely éghajlati viszonyaitól függően februártól áprilisig tart, amikor rózsaszín vagy ciklámenpiros, erősen illatozó virágait bontja, mely a méhek számára az első kora tavaszi táplálékforrás. Álbogyótermése borsó nagyságú, tűzpiros, mérgező.

lálható Ramocsa nevű terület, ahol a Ramocsa-domb déli oldalán honos a vadorgonához hasonló farkasboroszlán, melyet ott a helybeliek ramocsavirágnak neveznek. Székelyderzs Székelyudvarhelytől 21 km-re dél-délnyugatra a Nagy- (vagy Lok-) patak völgyében magas domborok közt fekszik.

A legenda szerint élt egyszer három tündérlány: Dála, Klára, Ramocsa. „A három tündérlány a bági vár alatt találkozott három pásztorlegénnyel, s szerelmesek lettek beléjük. Klára a legnagyobbik pásztorral ott maradt helyben, de aztán csalódott, sokat sírt, még az életének is véget vetett. Könnyéből egy forrás fakadt, amelyet ma is Klára kútjának hívnak.

A második tündérlány, Dála, párjával kicsit időbb telepedett le egy patak mellett, ahol később falut építettek, és Dályának nevezték el. Ebből lett a mai Székelydália.

Legboldogabb a legkisebb lány, Ramocsa volt. Akárhova lépett, virágok nyíltak a lába nyomán. S ezeket a virágokat ma is ramocsavirágnak hívják, és csak a bági vár alatt meg a derzsi határban, Ramocsán nyílnak, ahol a monda szerint a harmadik tündérlány telepedett volt le kedvesével.”

Ramocsán május-júniusban virágzik e virág. Az idősek elmondása szerint az ő fiatalkorukban nagyobb területen fordult elő. Napjainkban nehezebb rátalálni, természeti ritkaságnak tartják számon, védett.

Orbán Balázs A Székelyföld leírása című művében olvashatunk a ramocsavirágról. A következőket írja róla: „Dersről Musna felé menve, egy a Derspatakába jobbpártilag szakadó csermelyt Pénzespataknak hívnak. Itt régen még névleg is fellelkeségbe ment falu feküdt, melynek lakói Dersnek Felszeg nevű negyedében telepedtek. Ezek birják nagyrészt most is az ott lévő földet. A néphit azt tartja, hogy ott sok kincs, arany csákány, arany hegedű, stb. van elásva, nemtők örködése alatt. Alább van délre Lászlóhegye, mely sz. László emlékét őrzi, és a Here, melyet az – Udvarhelyszéken sokat hívatlanokoskodott – Veress

© TERRA Alapítvány - www.terra.hu

család (melynek utódai ma is élnek Dersben) birt. Még alább a baloldalon van a híres Ramocsa. Nevezetes is e hegy növényzeti tekintetben, mert annak fennlapját a szóteljes értelmében ellepi a ramocsavirág

rosvásárhely közelében a bodoni és kakasdi erdő szélén és a Nyáradmentén is. Az Erdélyi Kárpát Egyesület szervezésében részt vettem egy szlovéniai kiránduláson, ahol – nyár lévén – a farkasboroszlán piros

Saját fotó a farkasboroszlán terméséről a Szlovén Alpok lábánál, a Bohinj-tó (527m) közelében

(gyalogborostyán, *daphne kneoron*), mely ily nagy mennyiségben sehol a világon nem tenyészik, s midőn májusban virágzik, akkor a biborpirostól minden színben váltakozó szinompában tűnik fel az egész hegy, a légillattárral van eltelve, s kik a természet ily kiváló helyein üdülést találnak, fel is keresik azt most, s felkeresték régen is...”

Az előbbieken tárgyalt virág kapcsán megemlíteném István Adrián erdészmérnököt, aki szülőfaluja iránt érzett szeretetből és tiszteletből összeállított egy képes albumot A ramocsavirág hívei címmel, mely Székelyderzs lakóiról készült fotókat tartalmaz az 1800-as évektől a múlt század közepéig.

Én a farkasboroszlánt egy téli végű kirándulás alkalmával láttam először virágozni a Kelemen-hegységben, körülbelül 700-800 méter magasságban. Az érdekes az volt, hogy a hegyeket hó borította, csak az úton volt elolvadva, és az út szélén – nem lehetett nem észrevenni –, ott tündökölt a virág. Látták Ma-

bogyói csillantak meg előttem egy gyertyános szélén aljnövényként.

A farkasboroszlán csaknem egész Európában honos, a Pireneusoktól, Dél-Olaszországtól és a Balkántól észak felé egészen Norvégiaig, keleten Szibériáig, de a Kaukázusban és Kis-Ázsiában is megtalálható. Magyarországon a Mátrában fordul elő. Szerepe van a gyógyászatban, manapság homeopátiás szerekben viszketéssel járó bőrbetegségek, például övsömör ellen alkalmazzák. A farkasboroszlán kergének kivonatát a népi gyógyászatban régebben krónikus bőrbántalmak és reuma ellen használták, ám ez súlyos mérgezésekhez vezetett.

Védett növényé nyilvánították. Reméljük, sikerül megmenteni, hogy utódaink is gyönyörködhesse- nek ebben a ritka, különleges, szép növényben, amely lombfakadás előtt bontja szirmaiát, és kellemesen bódító illatával odacsalogatja a téli álmukból elsőként ébredő rovarokat.

Fennállt a tűz- és robbanásveszély A lesodródott kamiont kiemelték

Szerdán a délelőtti órákban emelték ki azt a teherautót, amely előző este lesodródott az úttestről, fennakadt az út menti árokban, és egyik forgalmi sávot elfoglalta.

Május 5-én, kedden az esti órákban a 13-as országút 157+800 km-énél, Ákosfalva Marosvásárhely felőli határában egy nyergesvontató lesodródott az úttestről.

Az E60-as úton egyik forgalmi sávot lezárták, és a marosvásárhelyi tűzoltók az ákosfalvi önkéntes tűzoltókkal közösen biztosították a helyszínt, mivel a teherautóból szivárgó üzemanyag miatt fennállt a tűz és a robbanás veszélye. A kamion Ákosfalva felől Marosvásárhely irányába haladt, amikor a baleset történt, személyi sérülésről nem érkezett jelentés. (pálosy)

Fotó: Út- és Hídügyi Igazgatóság

Narancssárga riadó a hegyvidéki térségekre

Tizenhárom megye hegyvidéki térségére érvényes narancssárga riadót adott ki szerdán az Országos Meteorológiai Szolgálat (ANM) havazás és hóviharak miatt.

A szakemberek szerint csütörtök hajnali 2 órától este 9 óráig a Déli-Kárpátokban és a Kárpát-kanyar magasán fekvő térségeiben 120-140 km/órás sebességgel fújhat a szél, és helyenként havazás is várható.

A narancssárga riadó Vrancea, Buzău, Prahova, Kovászna, Brassó, Prahova, Argeș, Szeben, Vâlcea,

Fehér, Hunyad, Gorj és Krassó-Szörény megyére vonatkozik. Máramarosban, Erdélyben, Olténiában és Munténia délnyugati részén helyenként 55-65 km/órás sebességgel fújhat a szél.

Csütörtök este 9 óráig rossz idő várható az ország nagy részében. A megerősödő szél mellett az ország északi, központi, keleti és délkeleti részén záporok, zivatarok várhatók, a lehulló csapadék mennyisége meghaladhatja a 15-25 litert, elszórtan a 30 litert négyzetméterenként. (Agerpres)

Továbbra is illetégmentesen használható a fúrt kutakból származó talajvíz

A szükségállapot alatt és azután fél évig illetégmentesen használható a mezőgazdasági területek öntözésére a fúrt kutakból származó talajvíz – döntötte el szerdán a képviselőház plénuma.

A tervezetet 303 képviselő támogatta, ketten tartózkodtak. Az engedély a felszíni vizekre is érvényes. „A talajvíz, a folyók, tavak és gyűjtőtavak vize felhasználható öntözésre a vízgazdálkodási illeték befizetése nélkül a 2020/196-os elnöki rendeletben hozott, Románia területén érvényes szükségállapot alatt és az azt követő 6 hónapban.

Ugyanebben az időszakban eltörölnek minden illetéket, amely az öntözési infrastruktúrába történő beruházásokhoz szükséges vízgazdálkodási engedélyekhez kötött, és kibocsátásuk határidejét felére csökkentik” – írja a jogszabályban.

A tervezetet Pavel Marian szociáldemokrata kép-

Illusztráció

viselő nyújtotta be, és a jelenlegi szárazságra hivatkozva minden parlamenti csoport támogatta.

E törvény esetében a képviselőház hozott végső döntést. (Agerpres)

FONTOS TELEFONSZÁMOK	
• Romtelecom-tudakozó	• Emma vendéglő, - 0740-083-077
- információ - 118-932	hidegtálak készítése - 0365/404-664
- általános - 118-800	• Prefektúra - 0265/266-801
• Központosított ügyelet	• RDS-RCS - 0365/400-401
(Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD,	- 0365/400-404
Csendőrség, Mentőállomás): 112	• Áramszolgáltató vállalat - 0800-801-929
• Rendőrség - 0265/202-305	- vidék - 0265/929
• SMURD (betegekkel	• Delgaz Grid - 0265/200-928
kapcsolatos információk) - 0265/210-110	- 0800/800 928
• Sürgősségi szolgálat:	• Aquaserv:
- gyermekeknek - 0265/210-177	- hideg víz-csatorna - 0265/215-702
• Optika-Optofarm - 0265/212-304	- közönségszolgálat - 0265/208-888
- 0265/312 436	- központ - 0265/208-800
- 0265/250-120	- 08008 208-888
- 0265/263 351	• Fogyasztóvédelmi hivatal - 0265/254-625
• Optolens szemsebészet - 0265/263-351	• Vasútállomás - 0265/236-284
• Marmed - 0265/250-344	• Távolági buszállomás - 0265/237-774
járobeteg-rendelő: - 0756-468-658	• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés
- 0729-024-380	(0-24 óra), professzionális balzsamozás
Labor - 0751-114-307	Nemzetközi halottszállítás - 0265/215-119
e-mail: marmed@marmed.ro,	- 0744-282-710
www.marmed.ro	• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865
• Dora Optics - 0733-553-976	koporsók, kellékek, - 0745-606-215
• Dora Medicals - 0265/212-971	koszorúk - 0745-606-269
• Radiológia, echográfia	és halottszállítás - 0758-047-604
Dr. Jeremiás István - 0265/222- 446	• Melinda temetkezés - 0741-615-661
• Lézerakupunktúra - 0722-885-851	Onești tér 12. sz., a Litoral mögött,
	teljes körű szolgáltatás - 0740-263-907
	- 0265/311-862

Utazási irodák

- MAORI turisztikai iroda - 0365/440-528	www.maori.ro e-mail: info@maori.ro
- Transservice - 0265/216-242	
- World Travel Shop - 0265/216-768	
turisztikai iroda - 0265/269-900	
- Bálint-Trans - 0745-611-999	
9-17 ó. - 0265/255-092	
- Intertours - 0265/264-011	
Royal GTS - 0265/269-308	
	0731-898-989
	Hu 0036-306-053-753
- Family Holiday - 0365/449-833,	
- 0749-922-887	
- Thomas Hux utazási iroda - 0365/882-842	
- 0772-068-684	

Méltányos reklámdíj fejében

állandó szereplője lehet

a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak.

Várjuk jelentkezését

a 0265/268 854-es telefonon.

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

A TIMKO PÉKSÉG alkalmaz FÉRFI MUNKATÁRSAT pékségbe.
Tel. 0756-128-310, 0756-128-313. (sz.-I)

A hirdetési rovatban
megjelent közlemények,
reklámok tartalmáért
a hirdetésfeladó
vállalja a felelősséget!

Sohasem halványul szívünkben emléked,
sohasem szűnik meg lelkünk gyásza érted.
Telhetnek hónapok, múlhatnak évek,
szívükből szeretünk, s nem feledünk téged.
Szomorú szívvel és fájdalommal emlékezünk május 7-én drága gyermekünkre, JÁNOSI SZABOLCSKÁRA halálának 11. évfordulóján. Szívünkben örökké élni fogsz, drága gyermekünk. Szeretett szüleid, testvéred, Orsika és a nagyszülők. (7414-I)

LAKÁS

ELADÓ betonlapra épített, masszív, fából készült VIKENDHÁZ területtel a Posada utcában, tágas pincével; közmeűvekhez csatlakoztatva. Aszfaltozott út, parkoló a kapu előtt. Ár: 26.000 euró. Érdeklődni a 0751-268-524-es telefonszámon. (sz.-I)

MINDENFÉLE

VÁLLALUNK tetőfedést, cserépforgatást, bármilyen kisebb javítást, festést, vakolást, szigetelést, ács munkát. Saját anyagunkkal dolgozunk. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0756-485-242, 0790-360-626. (7312)

MOSÓGÉPEKET és hűtőszekrényeket javítok. Tel. 0755-825-502. (7419-I)

VÁLLALUNK tető-, csatorna-, terasz-készítést, csatornajavítást, szigetelést, festést. Tel. 0759-467-356. (7421)

MEGEMLÉKEZÉS

Szomorú szívvel emlékezünk a backamadarasi születésű TÓTH ELEMÉRRE halálának tizenkettedik évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szerettei. (p.-I)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa, nagyapa, testvér, rokon és szomszéd, SZÉKELY DOMOKOS életének 81. évében türelemmel viselt betegség után 2020. május 5-én visszaadta lelkét Teremtőjének. Temetése május 7-én, csütörtökön 13 órakor lesz az ákosfalvi temetőben, református szertartás szerint. Pihenése legyen csendes, emléke áldott!
A gyászoló család. (7422-I)

„Ne félj, mert én veled vagyok!”
Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, testvér, anyós, nagymama, anyatárs, rokon és szomszéd, özv. SZABÓ ESZTER szül. Kiss mezőcsávási születésű, marosvásárhelyi lakos, életének 70. évében, hosszas, de türelemmel viselt betegség után május 6-án megpihent. Temetése május 8-án 13 órakor lesz a marosvásárhelyi református temetőben, református szertartás szerint (a kényszerítő körülmények miatt szűk családi körben).
Búcsúznak tőle gyászoló szerettei. (-I)

KLARA gyógyító és javasasszony a legerősebb szerekkel, a legnagyobb gyógyító erővel, a leghatásosabb gyógyírekkel segít Önnek. Feloldja a kötéseket és az átkot, segít impotencia, alkoholizmus, epilepszia, psoriasis, depresszió esetén, kibékíti a szétvált családokat, cégeket ment meg a csődtől, sikert visz a házhoz és nyereségessé teszi a vállalkozást. 100%-osan garantálja, hogy megoldja a hozzá forduló problémáját. Köszönetnyilvánítások: Rozália Dicsőből hálás Klara asszonynak, mert segített epilepsziás fiának, amikor már minden reménnyel felhagytak; Attila Marosvásárhelyről köszöni, hogy ismét együtt lehet feleségével, hosszú és szomorú távollét után; Márton Ákosfalváról az alkoholizmusból, az impotenciából gyógyult ki a segítségével; Elena Régenből hálás, hogy ismét sikeres az üzleti élete. Corina Ákosfalváról köszöni Klara asszonynak, hogy ismét együtt lehet férjével 3 évnyi távollét után; András Marosvásárhelyről hálás, mert ismét sikeres a magánélete és vállalkozása; Erika Régenből köszöni, hogy Klara asszony segítségével megszabadult a kötéstől, az átoktól és sikeresen férjhez ment; Gyöngyi Marosvásárhelyről hálás, mert megszabadult a depressziótól, élete rendbe jött. Akinek problémája van, hívja bizalommal Klara javasasszonyt. Tel. 0755-270-381. (Fizetett hirdetés: mp.)

- Szükséged van tanácsra?
- Szeretnéd tudni, miként részesülhetsz:
  - gyereknevelési pótlékban?
  - fogyatékos gyermek vagy felnőtt után járó pótlékban?
  - fizetett kényszer-szabadságban?
- Létrehoznál egy egyesületet, és nem tudod miként lehet?
- Nem tudod, hogyan fordulj a különböző intézményekhez, és emiatt meghaladhatod a határidőt?

Az igényeknek megfelelően részletesen ismertetjük a törvényes eljárásokat.

Üzenj a Facebookon, vagy hívd a 0741-734-876-os telefonszámot (Vocea Cetățeanului).

Segítünk a probléma megoldásában!

Lavinia Cosma USR-képviselő

MAROS MEGYEI TANÁCS
MŰSZAKI IGAZGATÓSÁG
MUNKÁLTAKÖVETÉSI OSZTÁLY

HIRDETÉS

A MAROS MEGYEI TANÁCS értesíti az érdekelteket, hogy a Maros megyében, a Kóródszentmárton község, Vámosudvarhely település külterületén kivitelezésre javasolt „Vasbetonhidjavítás a 142-es jelzésű megyei úton, a Dicsőszentmárton - Balavásár, 23+892 km szakaszon, Maros megyében” elnevezésű projekt környezetvédelmi besorolása kapcsán a Maros Megyei Környezetvédelmi Ügynökség azt a döntést hozta, hogy a projekt megvalósításához nem szükséges környezetvédelmi hatástanulmányt végezni. A hatóság döntéstervezete és ennek indoklása a következő weboldalon érhető el:

<http://apmms.anpm.ro>.

Az érdekelt személyek a döntéstervezettel kapcsolatos észrevételeiket elküldhetik postai úton a Maros Megyei Környezetvédelmi Ügynökség székhelyére (Hídvég utca 10. sz.), e-mailben az office@apmms.anpm.ro címre vagy faxon a 0265-314985 telefonszámra a hirdetésnek a Környezetvédelmi Ügynökség honlapján való közzétételétől számított 10 napos határidőn belül.

Az ELNÖK nevében
Szász Zoltán Tibor
megyemenedzser

Paul Cosma
FŐJEGYZŐ

Ovidiu Dancu
ALELNÖK

Válságos időkben is hűséges társ

Hiteles tájékoztatás,
közösségformáló vélemények.
Fizessen elő **online**
(a nepujasag.ro honlapon),
a lapkihordóknál
vagy a postahivatalokban!

MCA Health Care
ORVOSI LABORATÓRIUM

www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt páciensek!

Az MCA Health Care orvosi laboratórium folyamatosan a betegek rendelkezésére áll, és a fokozott biztonsági előírásokat betartva, a COVID-19-járvány idején is elvégzi az egészségügyi biztosítópénztár által megtérített laboratóriumi vizsgálatokat.

Laboratóriumi mintavételre hétfőtől péntekig 7-11 óra között várjuk önöket.

RexoGold
a te zálogházad

Str. Frantz Liszt nr. 11
Telefon: 0265 - 25.11.11
Mobil: 0748 - 25.11.11
www.rexogold.ro